ਪੰਜਾਬੀ ਪੇਪਰ - ਏ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 1 ਤੋਂ 4 ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :

(ੳ) ਬਹੁਚੋਣਵੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

1. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿੰਨੇ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ?

   (ੳ) 18 ਰੁ:

   (ਅ) 2● ਰੁ:

   (ੲ) 16 ਰੁ:

   (ਸ) 1● ਰੁ:

   ਉੱਤਰ :- 2● ਰੁ:

2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।

   (ੳ) ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ

   (ਅ) ਬੀਬੀ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ

   (ੲ) ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਦੇਵੀ

   (ਸ) ਮਾਈ ਭਾਗੋ

   ਉੱਤਰ :-ਬੀਬੀ ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ

3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

   (ੳ) ਮੰਦਾ

   (ਅ) ਚੰਗਾ

   (ੲ) ਬਦਸਲੂਕੀ ਵਾਲ਼ਾ

   (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

   ਉੱਤਰ :-ਚੰਗਾ

4. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਵਾ ਕਿਸ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ?

   (ੳ) ਪਿਤਾ

   (ਅ) ਭਰਾ

   (ੲ) ਮਿੱਤਰ

(ਸ) ਗੁਰੂ

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ

5. "ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ" ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜ ਤੇ ਚੰਦ ਕੀ ਹਨ?

(ੳ) ਦੀਵੇ

(ਅ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ

(ੲ) ਮੋਮਬੱਤੀ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :-ਦੀਵੇ।

6. ਜੀਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਜੋਤ ਜਗਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਮਾਤਾ

(ਅ) ਪਿਤਾ

(ੲ) ਪਰਮਾਤਮਾ

(ਸ) ਆਤਮਾ

ਉੱਤਰ :-ਪਰਮਾਤਮਾ

7. 'ਅਨੰਦ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

(ੳ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

8. ਲੰਗਰ-ਪ੍ਰਥਾ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ?

(ੳ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

(ਅ) ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ

(ੲ) ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

9. ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਕਿਸ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸਨ?

(ੳ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ ਜੀ

(ੲ) ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ

(ਸ) ਪੀਲੂ

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

1●. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?

(ੳ) 4

(ਅ) 2

(ੲ) 3

(ਸ) 1

ਉੱਤਰ :-2

11. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਰਾਗ ਹਨ?

(ੳ) 5●

(ਅ) 35

(ੲ) 31

(ਸ) 34

ਉੱਤਰ :-31

12. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਿਹੜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ?

(ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

13. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣ ਵਾਲ਼ੀ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ੳ) ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ

(ਅ) ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

(ਏ) ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ

(ਸ) ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ

ਉੱਤਰ :-ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ

14. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਮਿੱਠ-ਬੋਲੜਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?

(ੳ) ਪਿਤਾ

(ਅ) ਪ੍ਰਭੂ

(ਏ) ਅਧਿਆਪਕ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :-ਪ੍ਰਭੂ

15. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ੳ) ਨਿਮਰਤਾ

(ਅ) ਮਿਠਾਸ

(ਏ) ਸੇਵਾ-ਭਾਵ ਨਾਲ਼ ਭਰਪੂਰ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

16. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ?

(ੳ) ਚੌਥੇ

(ਅ) ਛੇਵੇਂ

(ਏ) ਪੰਜਵੇਂ

(ਸ) ਦਸਵੇਂ

ਉੱਤਰ :- ਪੰਜਵੇਂ

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

17. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਕੀ ਲਗਦੇ ਸਨ?

(ੳ) ਭਤੀਜਾ

(ਅ) ਭਰਾ

(ਏ) ਪੁੱਤਰ

(ਸ) ਭਣੋਈਆ

ਉੱਤਰ :- ਭਤੀਜਾ

18. 'ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ' ਦਾ ਜਨਮ ਕਿਹੜੇ ਸੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ?

(ੳ) 1637 ਈ:

(ਅ) 156● ਈ:

(ਏ) 1559 ਈ:

(ਸ) 1561 ਈ:

ਉੱਤਰ :- 1559 ਈ:

19. 'ਦੇਖਿ ਪਰਾਈਆਂ ਚੰਗੀਆਂ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਕਲਤ੍ਰ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

(ੳ) ਆਤਮਾ

(ਅ) ਇਸਤਰੀ

(ਏ) ਪ੍ਰਭੂ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਇਸਤਰੀ

2●. 'ਭੁਈ' ਦਾ ਅਰਥ ਲਿਖੋ।

(ੳ) ਭੂਆ

(ਅ) ਧਰਤੀ

(ਏ) ਭੂਮੀ

(ਸ) ਮਾਸੀ

ਉੱਤਰ :- ਧਰਤੀ

21. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਭੈਣ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ੳ) ਬੀਬੀ ਸੁਲੱਖਣੀ

(ਅ) ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ

(ਏ) ਬੀਬੀ ਦਾਨੀ ਜੀ

(ਸ) ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ

ਉੱਤਰ :- ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ

ਸੂਫ਼ੀ-ਕਾਵਿ : ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ

22. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵੱਸਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਆਤਮਾ

(ਅ) ਦਿਲ

(ੲ) ਪਰਮਾਤਮਾ

(ਸ) ਪਿਆਰ

ਉੱਤਰ :- ਪਰਮਾਤਮਾ

23. ਰੁੱਖੀ-ਮਿੱਸੀ ਖਾ ਕੇ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਕੀ ਪੀਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ?

(ੳ) ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ

(ਅ) ਦੁੱਧ

(ੲ) ਗਰਮ ਪਾਣੀ

(ਸ) ਲੱਸੀ

ਉੱਤਰ :- ਠੰਢਾ ਪਾਣੀ

24. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਕਿਹੜੇ ਰੰਗ ਦੇ ਹਨ?

(ੳ) ਲਾਲ

(ਅ) ਕੇਸਰੀ

(ੲ) ਚਿੱਟੇ

(ਸ) ਕਾਲ਼ੇ

ਉੱਤਰ :- ਕਾਲ਼ੇ

25. ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ?

(ੳ) ਸੁੱਖ

(ਅ) ਖ਼ੁਸ਼ੀ

(ੲ) ਦੁੱਖ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਦੁੱਖ

26. ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੀ ਕਮਾਈ ਖਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਰਿਸ਼ਵਤ ਦੀ

(ਅ) ਮਿਹਨਤ ਦੀ

(ੲ) ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਵਾਲ਼ੀ

(ਸ) ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ਼ ਕਮਾਈ ਹੋਈ

ਉੱਤਰ :- ਮਿਹਨਤ ਦੀ

ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ

27. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਕਿਸ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਹਨ?

(ੳ) ਸੂਫ਼ੀ-ਕਾਵਿ

(ਅ) ਗੁਰਮਤਿ-ਕਾਵਿ

(ੲ) ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ

(ਸ) ਬੀਰ-ਕਾਵਿ

ਉੱਤਰ :- ਸੂਫ਼ੀ-ਕਾਵਿ

28. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਤਾਣਾ ਤੇ ਬਾਣਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ?

(ੳ) ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ

(ਅ) ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ

(ੲ) ਭਰਾ ਨੂੰ

(ਸ) ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ

29. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰਭੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ?

(ੳ) ਦੁੱਖ ਦਾ

(ਅ) ਮਰਨ ਦਾ

(ੲ) ਭੋਜਨ ਦਾ

(ਸ) ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ

ਉੱਤਰ :- ਦੁੱਖ ਦਾ।

30. ਅੰਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕਿੰਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ?

(ੳ) 12 ਖੇਤ

(ਅ) ਦੋ ਹੱਥ

(ੲ) ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਹੱਥ

(ਸ) ਤਿੰਨ ਹੱਥ

ਉੱਤਰ :- ਸਾਡੇ ਤਿੰਨ ਹੱਥ।

31. ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੌਣ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਦੁਸ਼ਮਣ

(ਅ) ਜਮ

(ੲ) ਪ੍ਰਭੂ

(ਸ) ਦੋਸਤ

ਉੱਤਰ :- ਜਮ

32. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਕਵੀ ਸੀ?

(ੳ) ਭਗਤੀ ਵਾਲ਼ਾ

(ਅ) ਮਸਤ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ

(ੲ) ਵਧੀਆ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

33. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ?

(ੳ) ਮੋਚੀ ਦਾ

(ਅ) ਹਲਵਾਈ ਦਾ

(ੲ) ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਨ ਦਾ

(ਸ) ਦਰਜ਼ੀ ਦਾ

ਉੱਤਰ :- ਕੱਪੜਾ ਬੁਣਨ ਦਾ

ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

34. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਇਸ਼ਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ?

(ੳ) ਹਕੀਕੀ

(ਅ) ਮਜ਼ਾਜੀ

(ੲ) ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਇਸ਼ਕ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਮਜ਼ਾਜੀ

35. ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਉੱਪਰ ਕੀ ਪਕਾਈਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਭੋਜਨ

(ਅ) ਦੁੱਖ

(ੲ) ਪਿਆਰ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਭੋਜਨ

36. ਰੰਘੜ ਨਾਲ਼ੋਂ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ?

(ੳ) ਇੱਟ

(ਅ) ਪੱਥਰ

(ੲ) ਤੂੜੀ

(ਸ) ਖਿੰਗਰ

ਉੱਤਰ :- ਖਿੰਗਰ

37. ਆਤਸ਼ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ?

(ੳ) ਪਾਣੀ

(ਅ) ਭਾਫ਼

(ੲ) ਆਤਸ਼ਬਾਜ਼ੀ

(ਸ) ਅੱਗ

ਉੱਤਰ :- ਅੱਗ

ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ (ਪੀਲੂ)

38. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

(ੳ) ਖੀਵਾ ਖ਼ਾਨ

(ਅ) ਸਲਵਾਨ

(ੲ) ਮੌਜੂ

(ਸ) ਚੂਚਕ

ਉੱਤਰ :- ਖੀਵਾ ਖ਼ਾਨ

39. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਸਨ?

(ੳ) 7

(ਅ) 2

(ੲ) 8

(ਸ) 1

ਉੱਤਰ :- 7

4●. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਤਰਕਸ਼ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਦਰਖ਼ਤ 'ਤੇ

(ਅ) ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ

(ੲ) ਸਾਹਿਬਾਂ ਕੋਲ਼

(ਸ) ਬੱਕੀ 'ਤੇ

ਉੱਤਰ :- ਦਰਖ਼ਤ 'ਤੇ

41. ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ?

(ੳ) ਸਿਆਲਕੋਟ

(ਅ) ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ

(ੲ) ਚੰਧੜ

(ਸ) ਗੋਰਖ ਨਾਥ

ਉੱਤਰ :- ਚੰਧੜ

42. ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਉੱਤੇ ਲੈਣ ਆਇਆ?

(ੳ) ਬੱਕੀ 'ਤੇ

(ਅ) ਘੋੜੀ 'ਤੇ

(ਏ) ਰੱਥ 'ਤੇ

(ਸ) ਕਿਸ਼ਤੀ 'ਤੇ

ਉੱਤਰ :- ਬੱਕੀ 'ਤੇ

ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ

43. ਹੀਰ ਤੇ ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੀ?

(ੳ) ਲੜਾਈ ਵਾਲ਼ਾ

(ਅ) ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲ਼

(ਏ) ਈਰਖਾ ਵਾਲ਼ਾ

(ਸ) ਪਿਆਰ ਵਾਲ਼ਾ

ਉੱਤਰ :- ਪਿਆਰ ਵਾਲ਼ਾ

44. ਰਾਂਝੇ ਨੇ ਹੀਰ ਦੇ ਘਰ ਕੀ ਚਾਰਿਆ?

(ੳ) ਗਾਂਵਾਂ

(ਅ) ਮੱਝਾਂ

(ਏ) ਭੇਡਾਂ

(ਸ) ਬੱਕਰੀਆਂ

ਉੱਤਰ :- ਮੱਝਾਂ

45. ਹੀਰ ਦੀ ਨਣਦ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?

(ੳ) ਸਾਹਿਬਾਂ

(ਅ) ਇੱਛਰਾਂ

(ਏ) ਸਹਿਤੀ

(ਸ) ਜੀਤੂ

ਉੱਤਰ :- ਸਹਿਤੀ

46. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਸਨ?

(ੳ) 6

(ਅ) 7

(ਏ) 8

(ਸ) 9

ਉੱਤਰ :- 7

ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ

47. ਸੱਸੀ ਕਿਸ ਮਾਰੂਥਲ ਵਿੱਚ ਪੁੰਨੂੰ ਦੀ ਭਾਲ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ?

(ੳ) ਠੰਢਾ ਮਾਰੂਥਲ

(ਅ) ਝਾੜੀਆਂ ਵਾਲ਼ਾ ਮਾਰੂਥਲ

(ਏ) ਗਰਮ ਮਾਰੂਥਲ

(ਸ) ਪਹਾੜੀਨੁਮਾ ਮਾਰੂਥਲ

ਉੱਤਰ :- ਗਰਮ ਮਾਰੂਥਲ

48. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੱਸੀ ਦੇ ਪੈਰ ਕਿਹੜੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗੇ ਦੱਸੇ ਹਨ?

(ੳ) ਗੋਂਦਾ

(ਅ) ਗੁਲਾਬ

(ਏ) ਛੂਈ-ਮੂਈ

(ਸ) ਚਮੇਲੀ

ਉੱਤਰ :- ਗੁਲਾਬ

49. ਸੱਸੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ

(ਅ) ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ

(ਏ) ਪੁੰਨੂੰ ਨੂੰ

(ਸ) ਪੂਰਨ ਨੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਪੁੰਨੂੰ ਨੂੰ

5●. ਰਾਂਝੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸੀ?

(ੳ) ਝੁਮਕੇ

(ਅ) ਕੋਕੇ

(ਏ) ਵਾਲ਼ੀਆਂ

(ਸ) ਵਾਲ਼ੇ

ਉੱਤਰ :- ਵਾਲ਼ੇ

ਕਾਦਰਯਾਰ

51. ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਸ ਕੋਲ਼ੋਂ ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਾਇਆ?

(ੳ) ਵਜ਼ੀਰ ਤੋਂ

(ਅ) ਪੰਡਤ ਤੋਂ

(ੲ) ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ

(ਸ) ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ

ਉੱਤਰ :- ਪੰਡਤ ਤੋਂ।

52. ਲੂਣਾ ਪੂਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਮਾਸੀ

(ਅ) ਮਾਂ

(ੲ) ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ

(ਸ) ਭੂਆ

ਉੱਤਰ :- ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ

53. ਪੂਰਨ ਦਾ ਪਿਤਾ ਪੂਰਨ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਕੋਠੜੀ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ?

(ੳ) 12 ਸਾਲ

(ਅ) 13 ਸਾਲ

(ੲ) 14 ਸਾਲ

(ਸ) 15 ਸਾਲ

ਉੱਤਰ :- 12 ਸਾਲ

54. ਪੂਰਨ ਕੀ ਬਣ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਲਾਂ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਪਾਠੀ

(ਅ) ਪੰਡਤ

(ੲ) ਫ਼ਕੀਰ

(ਸ) ਜੋਗੀ

ਉੱਤਰ :- ਜੋਗੀ

55. ਕਿਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਇੱਛਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ?

(ੳ) ਪੂਰਨ ਦੀ

(ਅ) ਲੂਣਾ ਦੀ

(ੲ) ਸੁੰਦਰਾਂ ਦੀ

(ਸ) ਸਲਵਾਨ ਦੀ

ਉੱਤਰ :- ਪੂਰਨ ਦੀ

56. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?

(ੳ) 1

(ਅ) 2

(ੲ) 3

(ਸ) 4

ਉੱਤਰ :- 4

57. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?

(ੳ) ਨਾਦਰਸ਼ਾਹ ਦੀ ਵਾਰ

(ਅ) ਚੱਠਿਆਂ ਦੀ ਵਾਰ

(ੲ) ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ

(ਸ) ਭੇੜੇ ਦੀ ਵਾਰ

ਉੱਤਰ :- ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ

58. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।

(ੳ) ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ

(ਅ) ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ

(ੲ) ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ

(ਸ) ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ

ਉੱਤਰ :- ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ

59. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਿਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਨ?

(ੳ) ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

ਉੱਤਰ :- ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

6●. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ਼ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ?

(ੳ) ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ਼

(ਅ) ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ਼

(ੲ) ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨਾਲ਼

(ਸ) ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਨਾਲ਼

ਉੱਤਰ :- ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਨਾਲ਼

61. ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂ ਹੋਏ ਹਨ?

(ੳ) 12

(ਅ) 11

(ੲ) 13

(ਸ) 1●

ਉੱਤਰ :-1●

62. ਕਿਸ ਰਾਜੇ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਦਿਸਦੇ ਸਨ?

(ੳ) ਅਕਬਰ

(ਅ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

(ੲ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

(ਸ) ਹੁਮਾਯੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

63. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?

(ੳ) ਕੁਮਾਰੀ

(ਅ) ਖ਼ਾਨ

(ਏ) ਕੌਰ

(ਸ) ਸਿੰਘਣੀ

ਉੱਤਰ :- ਕੌਰ

64. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ੳ) ਬਾਬਾ ਜੁਝਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਅ) ਬਾਬਾ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਏ) ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ

(ਸ) ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਉੱਤਰ :- ਬਾਬਾ ਫ਼ਤਿਹ ਸਿੰਘ ਜੀ

65. ਕਿਸ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ?

(ੳ) ਸਿੱਖ ਧਰਮ

(ਅ) ਮੁਸਲਮਾਨ

(ਏ) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਵਾਰਤਕ-ਭਾਗ (ਲੇਖ)

ਵਾਰਤਕ-ਭਾਗ (ਲੇਖ), ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ

66. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਜਾਤ ਕਿਹੜੀ ਸੀ?

(ੳ) ਬੇਦੀ ਖੱਤਰੀ

(ਅ) ਆਦਿ-ਧਰਮੀ

(ਏ) ਬ੍ਰਾਹਮਣ

(ਸ) ਈਸਾਈ

ਉੱਤਰ :- ਬੇਦੀ ਖੱਤਰੀ

67. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਿੱਥੋਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ੇ ਸਨ?

(ੳ) ਰਾਇ-ਭੋਇ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ

(ਅ) ਕਰਤਾਰਪੁਰ

(ਏ) ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ

(ਸ) ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ

ਉੱਤਰ :- ਰਾਇ-ਭੋਇ ਦੀ ਤਲਵੰਡੀ

68. ਮਰਦਾਨਾ ਕੀ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਤਾਨਪੁਰਾ

(ਅ) ਕੱਪੜੇ

(ਏ) ਰਬਾਬ

(ਸ) ਭੋਜਨ

ਉੱਤਰ :- ਰਬਾਬ

ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ

69. ਘਰ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਖਿਝੂ

(ਅ) ਕੌੜਾ

(ਏ) ਲੜਾਕਾ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

7●. ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਕਿੱਥੇ ਬਹਿ ਕੇ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ

(ਅ) ਹੋਟਲਾਂ ਵਿੱਚ

(ਏ) ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ

(ਸ) ਘਰ ਵਿੱਚ

ਉੱਤਰ :- ਘਰ ਵਿੱਚ

71. ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਪਤਨੀ

(ਅ) ਮਾਤਾ

(ਏ) ਭੈਣ

(ਸ) ਦਾਦੀ

ਉੱਤਰ :- ਭੈਣ

72. ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਸੁਹੱਪਣ ਅਤੇ ਕੋਝ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

(ੳ) ਸਰੀਰ ਤੋਂ

(ਅ) ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ

(ੲ) ਹੱਥ ਤੋਂ

(ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

ਉੱਤਰ :- ਚਿਹਰੇ ਤੋਂ

73. ਕਿਹੜੇ ਮਨੁੱਖ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਪਦੇ ਹਨ?

(ੳ) ਬੋਲ਼ੇ

(ਅ) ਗੂੰਗੇ

(ੲ) ਅੰਨ੍ਹੇ

(ਸ) ਲੰਗੜੇ

ਉੱਤਰ :- ਅੰਨ੍ਹੇ

74. ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀ 'ਬੋਲੀ' ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਹਿੰਦੀ

(ਅ) ਪੰਜਾਬੀ

(ੲ) ਉਰਦੂ

(ਸ) ਫ਼ਾਰਸੀ

ਉੱਤਰ :- ਪੰਜਾਬੀ

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

75. ਕਿਸ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਸਿੱਖ ਧਰਮ

(ਅ) ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ

(ੲ) ਈਸਾਈ ਧਰਮ

(ਸ) ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ

ਉੱਤਰ :- ਸਿੱਖ ਧਰਮ

76. ਕੈਦੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕੈਦੀ ਦਾ ਮਨ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ?

(ੳ) ਖਿਝੂ

(ਅ) ਦੁਖੀ

(ੲ) ਸੜੂ

(ਸ) ਅਨੰਦਿਤ

ਉੱਤਰ :- ਅਨੰਦਿਤ

77. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ?

(ੳ) ਪਿਤਾ

(ਅ) ਪ੍ਰਭੂ

(ੲ) ਸੈਨਾਪਤੀ

(ਸ) ਲੋਕਾਂ

ਉੱਤਰ :- ਪ੍ਰਭੂ

78. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ "ਸਰਦਾਰ" ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖਿਆ?

(ੳ) ਮਹੱਲ

(ਅ) ਜੰਗਲ਼

(ੲ) ਕਿਲ੍ਹੇ

(ਸ) ਬਾਗ਼

ਉੱਤਰ :- ਕਿਲ੍ਹੇ

79. ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿੱਥੋਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਸੀ?

(ੳ) ਪੰਜਾਬ

(ਅ) ਅਰਬ

(ੲ) ਇੰਗਲੈਂਡ

(ਸ) ਚੀਨ

ਉੱਤਰ :- ਪੰਜਾਬ

ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ

8●. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ ਦਾ ਕਿਸ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਨਾਲ਼ ਮੇਲ਼ ਹੋਇਆ?

(ੳ) ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਨਾਲ਼

(ੲ) ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ਼

(ਸ) ਤੇਗ਼ ਨਾਲ਼

ਉੱਤਰ :- ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ

81. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ ਨੇ ਕਿਹੜੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ?

(ੳ) ਗ਼ਦਰ

(ਅ) ਨਾਮਧਾਰੀ

(ੲ) ਪੱਗੜੀ ਸੰਭਾਲ਼ ਜੱਟਾ

(ਸ) ਅੰਗਰੇਜ਼ੋ ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ

ਉੱਤਰ :- ਨਾਮਧਾਰੀ

82. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ ਨੇ ਕਿੰਨਾ ਹਿੱਸਾ ਆਪਣੀ ਕਮਾਈ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?

(ੳ) 15ਵਾਂ

(ਅ) 1●ਵਾਂ

(ੲ) 9ਵਾਂ

(ਸ) ਚੌਥਾ

ਉੱਤਰ :- 1●ਵਾਂ

83. ਨਾਮਧਾਰੀ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਨਿਪਟਾਉਂਦੇ ਹਨ :

(ੳ) ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ

(ਅ) ਨਿੱਜੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਹੀਂ

(ੲ) ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ

(ਸ) ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ

ਉੱਤਰ :- ਨਿੱਜੀ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਹੀਂ

ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ

84. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਕੌਣ ਸੀ?

(ੳ) ਕਿਤਾਬਾਂ

(ਅ) ਕਵਿਤਾ

(ੲ) ਵਿੱਦਿਆ

(ਸ) ਕੁਦਰਤ

ਉੱਤਰ :- ਕਵਿਤਾ

85. ਬ੍ਰਿਕਮਾਜੀਤ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਰਤਨ ਸਨ?

(ੳ) 9

(ਅ) 1●

(ੲ) 7

(ਸ) 11

ਉੱਤਰ :- 9

86. ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲ਼ਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਕੰਗਣ

(ਅ) ਹਾਰ

(ੲ) ਝੁਮਕਾ

(ਸ) ਮੁੰਦਰੀ

ਉੱਤਰ :- ਮੁੰਦਰੀ

87. ਕਾਲੀਦਾਸ ਕੌਣ ਸੀ?

(ੳ) ਗਾਇਕ

(ਅ) ਕਵੀ

(ੲ) ਲੇਖਕ

(ਸ) ਕਹਾਣੀਕਾਰ

ਉੱਤਰ :- ਕਵੀ

ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ

88. ਪਹਿਲਵਾਨ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਕੀ ਗੱਡਦੇ ਸਨ?

(ੳ) ਤਲਵਾਰ

(ਅ) ਡੰਡਾ

(ਏ) ਮੁਗਦਰ

(ਸ) ਝੰਡਾ

ਉੱਤਰ :- ਝੰਡਾ

89. ਬਾਬਾ ਕੀ ਘੜੀਸ ਕੇ ਲੈ ਆਇਆ?

(ੳ) ਲੋਹਾ

(ਅ) ਸ਼ਹਿਤੂਤ

(ਏ) ਪੱਠੇ

(ਸ) ਪਿੱਪਲ਼

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਹਿਤੂਤ

9●. ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਭੈਣ ਕਿੰਨੇ ਮਣ ਜੁਆਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਘਰ ਲੈ ਆਈ ਸੀ?

(ੳ) ਦਸ

(ਅ) ਵੀਹ

(ਏ) ਪੱਚੀ

(ਸ) ਪੰਜਾਹ

ਉੱਤਰ :- ਦਸ

91. ਬਾਬੇ ਕਿੰਨੇ ਭਰਾ ਸਨ?

(ੳ) 5

(ਅ) 6

(ਏ) 4

(ਸ) 3

ਉੱਤਰ :- 4

ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

92. ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਨੇ ਕਿਹੜਾ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ?

(ੳ) ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

(ਅ) ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

(ਏ) ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ

(ਸ) ਬੋਲੀ

ਉੱਤਰ :- ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

93. ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ?

(ੳ) ਬੈਠਣਾ

(ਅ) ਸੌਣਾ

(ਏ) ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ

(ਸ) ਤੁਰਨਾ

ਉੱਤਰ :- ਤੁਰਨਾ

94. ਅਮੀਰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਠੀਕ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ

(ਅ) ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ

(ਏ) ਔਰਤਾਂ ਦੀ

(ਸ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ।

ਉੱਤਰ :- ਨੌਕਰਾਂ ਦੀ

95. ਤੁਰਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਨਾਲ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਨਾਲ਼ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨਾਲ਼

(ਅ) ਸੂਰਜ ਨਾਲ਼

(ਏ) ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨਾਲ਼

(ਸ) ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ਼

ਉੱਤਰ :- ਕੁਦਰਤ ਨਾਲ਼

ਵੰਨਗੀ ਕਹਾਣੀ-1 ਕੁਲਛੀ

96. 'ਕੁਲਛੀ', ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕੀ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਛੋਲੇ

(ਅ) ਮੁਰਮੁਰੇ

(ਏ) ਕੁਲਛੀ

(ਸ) ਚਾਕਲੇਟ

ਉੱਤਰ :- ਕੁਲਫ਼ੀ

97. 'ਮੁਰਮੁਰਾ ਭੈੜਾ ਹੁੰਦਾ', ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਕਿਸ ਨੇ ਕਹੇ?

(ੳ) ਲੇਖਕ ਨੇ

(ਅ) ਸ਼ਾਹਣੀ ਨੇ

(ੲ) ਕੁਲਫ਼ੀ ਵਾਲ਼ੇ ਨੇ

(ਸ) ਲੇਖਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ

ਉੱਤਰ :- ਲੇਖਕ ਨੇ

98. ਕੌਣ ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਚਪੇੜ ਲੈ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ

(ਅ) ਲੇਖਕ

(ੲ) ਕੁਲਫ਼ੀ ਵਾਲ਼ਾ

(ਸ) ਸ਼ਾਹਣੀ

ਉੱਤਰ :- ਕੁਲਫ਼ੀ ਵਾਲ਼ਾ

ਕਹਾਣੀ-2 ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ

99. 'ਮੜੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਾਸੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਤੱਤੀਆਂ-ਤੱਤੀਆਂ ਸੁਣਾਉਣ ਲੱਗੀ?

(ੳ) ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਨੂੰ

(ਅ) ਲੇਖਕ ਨੂੰ

(ੲ) ਬਿੰਦੂ ਨੂੰ

(ਸ) ਪਤੀ ਨੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਨੂੰ

1●●. ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਮਿਹਣੇ ਕੌਣ ਮਾਰਦਾ ਸੀ?

(ੳ) ਨੂੰਹ

(ਅ) ਪਤੀ

(ੲ) ਆਂਢਣਾਂ-ਗੁਆਂਢਣਾਂ

(ਸ) ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ

ਉੱਤਰ :- ਆਂਢਣਾਂ-ਗੁਆਂਢਣਾ

1●1. ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੁਰਗ ਜਾਪਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਇੰਗਲੈਂਡ

(ਅ) ਅਮਰੀਕਾ

(ੲ) ਸਿੰਘਾਪੁਰ

(ਸ) ਲੰਦਨ

ਉੱਤਰ :- ਇੰਗਲੈਂਡ

1●2. ਕੌਣ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲ਼ਿਆਂ ਦੀ ਔਰਤ ਸੀ?

(ੳ) ਨੂੰਹ

(ਅ) ਪੋਤੀ

(ੲ) ਮਾਸੀ

(ਸ) ਆਂਢਣਾਂ-ਗੁਆਂਢਣਾਂ

ਉੱਤਰ :- ਮਾਸੀ

ਕਹਾਣੀ-ਅੰਗ-ਸੰਗ

1●3. 'ਅੰਗ-ਸੰਗ' ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੱਗ ਕਿਸ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਗਏ ਸਨ?

(ੳ) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਲੇਖਕ

(ੲ) ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਉੱਤਰ :- ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

1●4. ਜਾਗੀਰ ਕੌਰ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਮਾਤਾ

(ਅ) ਦਾਦੀ

(ੲ) ਚਾਚੀ

(ਸ) ਭੈਣ

ਉੱਤਰ :- ਮਾਤਾ

ਕਹਾਣੀ-4 ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ

1●5. ਮਹੰਤ ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਨੇ ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਿਸ ਕੋਲ਼ ਕੀਤੀ?

(ਉ) ਮਹਾਰਾਣੀ ਕੋਲ਼

(ਅ) ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਲ਼

(ਏ) ਸਿਪਾਹੀ ਕੋਲ਼

(ਸ) ਵਜ਼ੀਰ ਕੋਲ਼

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਰਾਜ ਕੋਲ਼

1●6. ਬੰਮ ਨੇ ਸੁੰਡ ਚੁੱਕ ਕੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਲਾਮੀ ਦਿੱਤੀ?

(ਉ) ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ

(ਅ) ਮਹੰਤ ਨੂੰ

(ਏ) ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ

(ਸ) ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੂੰ

1●7. ਬੰਮ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਕੌਣ ਬੁਰਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?

(ਉ) ਮਹਾਰਾਜ

(ਅ) ਸਿਪਾਹੀ

(ਏ) ਮਹਾਰਾਣੀ

(ਸ) ਮਹਾਵਤ

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਵਤ

ਕਹਾਣੀ-5 ਬਾੜੀ ਦੀ ਧੀ

1●8. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

(ਉ) ਭੈਣ

(ਅ) ਮਾਤਾ

(ਏ) ਚਾਚੀ

(ਸ) ਤਾਈ

ਉੱਤਰ :- ਭੈਣ

109. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਲਾਜ ਦਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਸੀ?

(ੳ) ਚਾਚਾ

(ਅ) ਪਿਤਾ

(ੲ) ਤਾਇਆ

(ਸ) ਭਰਾ

ਉੱਤਰ :- ਪਿਤਾ

110. ਹੁਸ਼ਨਾਕ ਸਿੰਘ ਲਾਜ ਦਾ ਕੀ ਲਗਦਾ ਸੀ?

(ੳ) ਚਾਚਾ

(ਅ) ਫੁੱਫੜ

(ੲ) ਪਿਤਾ

(ਸ) ਤਾਇਆ

ਉੱਤਰ :- ਫੁੱਫੜ

111. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ?

(ੳ) ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ

(ਅ) ਲਾਜ

(ੲ) ਵੀਰਾਂ ਵਾਲ਼ੀ

(ਸ) ਹੁਸ਼ਨਾਕ ਸਿੰਘ

ਉੱਤਰ :- ਲਾਜ

ਕਹਾਣੀ-6 ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ

112. ਠੱਠੀ ਖਾਰਾ ਕਿਸ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸੀ?

(ੳ) ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ

(ਅ) ਲੇਖਕ ਦਾ

(ੲ) ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ

(ਸ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦਾ

ਉੱਤਰ :- ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ

113. ਡਾਕੀਆ ਕਿਸ ਦੀ ਪੈੱਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਘਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

(ਓ) ਲੇਖਕ

(ਅ) ਕਰਮ ਸਿੰਘ

(ਏ) ਮਾਨ ਸਿੰਘ

(ਸ) ਬਾਪੂ

ਉੱਤਰ :- ਕਰਮ ਸਿੰਘ

114. ਘਰ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਕਿਸ ਨੇ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ?

(ਓ) ਲੇਖਕ

(ਅ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ

(ਏ) ਬਾਪੂ

(ਸ) ਡਾਕੀਏ

ਉੱਤਰ :- ਬਾਪੂ

115. ਕਿਸ ਦੀ ਜੀਭ ਵਿੱਚ ਬੜਾ ਰਸ ਸੀ?

(ਓ) ਲੇਖਕ

(ਅ) ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ

(ਏ) ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ

(ਸ) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਉੱਤਰ :- ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ

ਕਹਾਣੀ-7 ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ

116. ਰਸ਼ੀਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਿੱਥੇ ਗਿਆ ਸੀ?

(ਓ) ਅਮਰੀਕਾ

(ਅ) ਕਨੇਡਾ

(ਏ) ਲੰਦਨ

(ਸ) ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ

ਉੱਤਰ :- ਅਮਰੀਕਾ

117. ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸੀ?

(ਓ) ਬੇਟਾ

(ਅ) ਫ਼ਰੀਦਾ

(ਏ) ਲੇਖਕ

(ਸ) ਰਸ਼ੀਦ

ਉੱਤਰ :- ਰਸ਼ੀਦ

118. ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਬੂਤਰ ਕਿਸ ਨੇ ਪਾਲ਼ੇ ਹੋਏ ਸਨ?

(ਓ) ਰਸ਼ੀਦ

(ਅ) ਫ਼ਰੀਦਾ

(ਏ) ਰੇਸ਼ਮ

(ਸ) ਲੇਖਕ

ਉੱਤਰ :- ਰਸ਼ੀਦ

119. ਅਸਲਮ ਕਿਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਸੀ?

(ਓ) ਰੇਸ਼ਮ

(ਅ) ਲੇਖਕਾ

(ਏ) ਰਸ਼ੀਦ

(ਸ) ਜ਼ਹੀਰ

ਉੱਤਰ :- ਰਸ਼ੀਦ

ਇਕਾਂਗੀ-1 ਬੰਬ ਕੇਸ

12●. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਵਜ਼ੀਰੇ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

(ਓ) ਮਾਂ

(ਅ) ਭੈਣ

(ਏ) ਚਾਚੀ

(ਸ) ਭੂਆ

ਉੱਤਰ :- ਮਾਂ

121. ਟਾਂਗੇ ਦੇ ਬੰਬ ਕੌਣ ਬਣਾਉਂਦਾ ਸੀ?

(ਓ) ਵਜ਼ੀਰਾ

(ਅ) ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ

(ਏ) ਦੀਪੋ ਨੂੰ

(ਸ) ਲੇਖਕ

ਉੱਤਰ :- ਵਜ਼ੀਰਾ

122. ਥਾਣੇਦਾਰ ਬੰਬ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਨੂੰ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਵਜ਼ੀਰੇ ਨੂੰ

(ਅ) ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

(ਏ) ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ

(ਸ) ਦੀਪੋ

ਉੱਤਰ :- ਵਜ਼ੀਰੇ ਨੂੰ

ਇਕਾਂਗੀ-2 ਨਾਇਕ

123. 'ਨਾਇਕ' ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਕਿੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਐੱਮ. ਏ.

(ਅ) ਮੈਟ੍ਰਿਕ

(ਏ) ਬੀ. ਏ.

(ਸ) ਪੀ-ਐੱਚ. ਡੀ.

ਉੱਤਰ :- ਮੈਟ੍ਰਿਕ

124. ਪਿਤਾ ਕਿਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸੀ?

(ੳ) ਨਸ਼ੇ ਦੇ

(ਅ) ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ

(ਏ) ਟੀ. ਵੀ. ਦੇ

(ਸ) ਨੈੱਟ ਦੇ

ਉੱਤਰ :- ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ

125. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕੌਣ ਲੜਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਵਕੀਲ

(ਅ) ਡਾਕਟਰ

(ਏ) ਡਾਕੀਆ

(ਸ) ਚਪੜਾਸੀ

ਉੱਤਰ :- ਵਕੀਲ

ਇਕਾਂਗੀ-3 ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ

126. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

(ਓ) ਬਿੰਦੂ

(ਅ) ਰਾਣੋ

(ਏ) ਮਰਸੀ

(ਸ) ਚੰਨੋ

ਉੱਤਰ :- ਮਰਸੀ

127. ਸੁਖਦੇਵ ਬਾਜਵਾ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਕਿੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

(ਓ) ਪੰਜਾਬ

(ਅ) ਇੰਗਲੈਂਡ

(ਏ) ਫ਼ਰਾਂਸ

(ਸ) ਅਮਰੀਕਾ

ਉੱਤਰ :- ਇੰਗਲੈਂਡ

128. ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ?

(ਓ) ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ

(ਅ) ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ

(ਏ) ਨੀਲਾ ਕਾਰਡ

(ਸ) ਪਾਸਪੋਰਟ

ਉੱਤਰ :- ਪਾਸਪੋਰਟ

129. ਮੁਗ਼ਲਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ਼ ਲੜਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ?

(ਓ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

(ਅ) ਅਕਬਰ

(ਏ) ਸਲੀਮ

(ਸ) ਹੈਮਾਯੂੰ

ਉੱਤਰ :- ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

130. ਕੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਪਛਤਾਵੇ ਨਾਲ਼ ਭਰ ਗਿਆ?

(ੳ) ਬਾਈਬਲ

(ਅ) ਗੁਰਬਾਣੀ

(ੲ) ਕੁਰਾਨ

(ਸ) ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ

ਉੱਤਰ :- ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ

131. ਜ਼ੀਨਤ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਕਿਸ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ?

(ੳ) ਅਕਬਰ

(ਅ) ਸ਼ਾਹੀ ਹਕੀਮ

(ੲ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

(ਸ) ਸਲੀਮ

ਉੱਤਰ :-ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

132. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਸ਼ਾਹੀ ਹਕੀਮ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਦਵਾਈ ਮੰਗਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਬੁਖ਼ਾਰ

(ਅ) ਨੀਂਦ

(ੲ) ਜ਼ੁਕਾਮ

(ਸ) ਖਾਂਸੀ

ਉੱਤਰ :- ਨੀਂਦ

133. ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨੀਂਹ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਨੇ ਰਖਵਾਈ ਸੀ?

(ੳ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

(ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

(ੲ) ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ

(ਸ) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਉੱਤਰ :- ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

134. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਸੱਸ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਸੀ?

(ਓ) ਬੰਸੋ

(ਅ) ਮਾਨਾ

(ਏ) ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ

(ਸ) ਮਿਸਰ ਕੌਰ

ਉੱਤਰ :- ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ

135. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਬੈਠੀ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ?

(ਓ) ਬੁਣਾਈ ਦਾ

(ਅ) ਚਰਖਾ ਕੱਤਣ ਦਾ

(ਏ) ਸਿਲਾਈ ਦਾ

(ਸ) ਫੁਲਕਾਰੀ ਕੱਢਣ ਦਾ

ਉੱਤਰ :- ਸਿਲਾਈ ਦਾ

136. ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਹੈ?

(ਓ) ਮਾਤਾ

(ਅ) ਧੀ

(ਏ) ਚਾਚੀ

(ਸ) ਭੈਣ

ਉੱਤਰ :- ਧੀ

137. ਡਾਕੀਆ ਕਿਸ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ?

(ਓ) ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਧੀ ਦੀ

(ਅ) ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਦੀ

(ਏ) ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ

(ਸ) ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਭੈਣ ਦੀ

ਉੱਤਰ :- ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਧੀ ਦੀ

138. ਮਨਜੀਤ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਸਨ?

(ਓ) ਇੱਕ

(ਅ) ਦੋ

(ਏ) ਕੋਈ ਨਹੀਂ

(ਸ) ਤਿੰਨ

ਉੱਤਰ :- ਕੋਈ ਨਹੀਂ

ਨਾਵਲ-ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ

139. 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਿਸ ਦਿਨ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ?

(ੳ) ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ

(ਅ) ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ

(ਏ) ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ

(ਸ) ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਤੋਂ ਦੋ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ

ਉੱਤਰ :- ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ

14●. ਬੰਤਾ ਤਾਰੋ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਕੀ ਪੀਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਬੈੱਡ-ਟੀ

(ਅ) ਲੱਸੀ

(ਏ) ਦੁੱਧ

(ਸ) ਦਵਾਈ

ਉੱਤਰ :- ਬੈੱਡ-ਟੀ

141. ਬੰਤਾ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਹਟ ਗਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਰਕੇ

(ਅ) ਕਰਜ਼ੇ ਕਰਕੇ

(ਏ) ਗ਼ਰੀਬੀ ਕਰਕੇ

(ਸ) ਬਿਮਾਰੀ ਕਰਕੇ

ਉੱਤਰ :- ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਕਰਕੇ

142. ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਜਾਣ ਵਾਲ਼ੀਆਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇਣੇ ਮੰਨੇ?

(ੳ) ਚਾਰ ਆਨੇ

(ਅ) ਅੱਠ ਆਨੇ

(ਏ) 12 ਆਨੇ

(ਸ) ਦੋ ਆਨੇ

ਉੱਤਰ :- ਅੱਠ ਆਨੇ

143. ਬੰਤਾ 'ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ' ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

(ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

(ਅ) ਲਾਹੌਰ

(ੲ) ਭਾਰਤ

(ਸ) ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਉੱਤਰ :- ਭਾਰਤ

144. ਬੰਤੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਸੀ?

(ੳ) ਮਹੇਸ਼ੀ

(ਅ) ਫੁੰਮਣ

(ੲ) ਸਰਦਾਰਾ

(ਸ) ਰਮਨ

ਉੱਤਰ :- ਫੁੰਮਣ

145. ਤਾਰੋ ਨੇ ਚਾਹ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਇਆ?

(ੳ) ਚੀਨੀ

(ਅ) ਗੁੜ

(ੲ) ਅਦਰਕ

(ਸ) ਸੌਂਫ

ਉੱਤਰ :- ਗੁੜ

146. ਤਾਰੋ ਬੰਤੇ ਦੀ ਕੀ ਲਗਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਮਾਂ

(ਅ) ਪਤਨੀ

(ੲ) ਭੈਣ

(ਸ) ਧੀ

ਉੱਤਰ :- ਪਤਨੀ

147. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬੰਸਰੀ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸੀ?

(ੳ) ਚਾਂਦੀ ਦੀ

(ਅ) ਸੋਨੇ ਦੀ

(ੲ) ਲੱਕੜੀ ਦੀ

(ਸ) ਬਾਂਸ ਦੀ।

ਉੱਤਰ :- ਸੋਨੇ ਦੀ

148. ਬੰਤਾ ਕਿੰਨਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ?

(ੳ) ਚਾਰ

(ਅ) ਪੰਜ

(ੲ) ਦਸ

(ਸ) ਅੱਠ

ਉੱਤਰ :- ਚਾਰ

149. ਬੰਤੇ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ?

(ੳ) ਤਿੰਨ ਸਾਲ

(ਅ) ਚਾਰ ਸਾਲ

(ੲ) ਦੋ ਸਾਲ

(ਸ) ਪੰਜ ਸਾਲ

ਉੱਤਰ :- ਤਿੰਨ ਸਾਲ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-5 ਤੋਂ 8 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

(ਤਿੰਨ ਅੰਕ)

(ਅ) ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਂਵਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਭਰੋ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

1. "ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ" ਕਵਿਤਾ _____ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ)

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ।

2. 'ਭਵ ਖੰਡਨਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਆਰਤੀ' ਵਿੱਚ ਗਗਨ _____ਹੈ। (ਪਰਬਤ, ਥਾਲ਼)

ਉੱਤਰ :- ਥਾਲ।

3. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ _____ਧਰਮ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। (ਹਿੰਦੂ, ਸਿੱਖ)

ਉੱਤਰ :-ਸਿੱਖ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ

4. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ _____ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਣੀ ਰਚੀ। (7,17)

ਉੱਤਰ :- 17

5. ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਾਣੀ _____ ਹੈ। (ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ)

ਉੱਤਰ :-ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

6. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ _____ਗੁਰੂ ਸਨ। (ਪੰਜਵੇਂ, ਛੇਵੇਂ)

ਉੱਤਰ :- ਪੰਜਵੇਂ

7. ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰੂ _____ਦੀ ਬਾਣੀ ਹੈ। (ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ)

ਉੱਤਰ :-ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ।

ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

8. _____ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ "ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਕੁੰਜੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ, ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ)

ਉੱਤਰ :-ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ।

9. ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੇ _____ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। (ਦੋ, ਚਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਚਾਰ।

1●. ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ _____ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਹਨ। (ਗੁਰਮਤਿ, ਸੂਫ਼ੀ)

ਉੱਤਰ :- ਸੂਫ਼ੀ।

ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ

11. ਸਾਈਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂਦੜੇ ਵਲਿ _____ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। (ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਕਾਦਰਯਾਰ)

ਉੱਤਰ :-ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ

12. "ਆਪਿ ਨੂੰ ਪਛਾਣੁ" ਕਾਫ਼ੀ _____ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ। (ਰੱਬ, ਬੰਦੇ)

ਉੱਤਰ :-ਬੰਦੇ

13. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਨੇ ਕੁੱਲ _____ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਰਚੀਆਂ। (16●, 162)

ਉੱਤਰ :-162

ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

14. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ _____ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। (ਕੁਫ਼ਰ, ਇਸ਼ਕ)

ਉੱਤਰ :- ਕੁਫ਼ਰ।

15. ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ਼ ਮਹਿਰਮ ਯਾਰ _____ਮਿਲ਼ ਪਿਆ। (ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ, ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿੱਚ)

ਉੱਤਰ :- ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਘਰ ਵਿੱਚ।

16. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਨਾਲ਼ੋਂ _____ਚੰਗਾ। (ਚੁੱਲ੍ਹਾ, ਕਾਜ਼ੀ)

ਉੱਤਰ :- ਚੁੱਲ੍ਹਾ।

ਪੀਲੂ

17. ਸਾਹਿਬਾਂ ਤੇ ਮਿਰਜ਼ਾ _____ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ। (ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ, ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ)

ਉੱਤਰ :-ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ।

18. 'ਪੀਲੂ ਨੇ ਛੈਲ ਹੋਈ ਮੁਟਿਆਰ' ਸ਼ਬਦ _____ਲਈ ਵਰਤੇ ਹਨ। (ਸਾਹਿਬਾਂ, ਹੀਰ)

ਉੱਤਰ :- ਸਾਹਿਬਾਂ।

19. ਮਿਰਜ਼ੇ ਦੀ ਮੌਤ _____ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। (ਭਰਾਵਾਂ, ਤੀਰਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਭਰਾਵਾਂ।

2●. ਮਿਰਜ਼ੇ ਨੂੰ _____ਦਾ ਹੰਕਾਰ ਸੀ। (ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ, ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ।

ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ

21. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ _____ਕਿੱਸਾ ਲਿਖਿਆ। (ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ, ਮਿਰਜ਼ ਸਾਹਿਬਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਹੀਰ ਰਾਂਝਾ।

22. _____ਪਿੰਡ ਧਰਤੀ ਦਾ ਬਹਿਸ਼ਤ ਸੀ। (ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ, ਸ਼ਾਹਪੁਰ)

ਉੱਤਰ :- ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ

23. ਰਾਂਝਾ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ _____ਵਜਾਉਣ ਲੱਗਾ। (ਰਬਾਬ, ਵੰਝਲ਼ੀ)

ਉੱਤਰ :- ਵੰਝਲ਼ੀ।

24. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ _____ਸਿੱਕ ਸੀ। (ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਮਿਲ਼ਾਪ ਦੀ, ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਮਿਲ਼ਾਪ ਦੀ)

ਉੱਤਰ :-ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਮਿਲ਼ਾਪ ਦੀ।

ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ

25. ਸੱਸੀ ਦਾ ਰਸਤਾ _____ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਦਰਿਆ, ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲ)

ਉੱਤਰ :- ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲ।

26. ਹਾਸ਼ਮ ਨੇ ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲ ਨੂੰ _____ਦਾ ਦਰਿਆ ਕਿਹਾ ਹੈ। (ਪਾਣੀ ਦਾ, ਅੱਗ ਦਾ)

ਉੱਤਰ :- ਅੱਗ ਦਾ।

27. ਸੱਸੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਰ _____ਖੁਰ ਉੱਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। (ਡਾਚੀ ਦੇ, ਘੋੜੇ ਦੇ)

ਉੱਤਰ :- ਡਾਚੀ ਦੇ।

ਕਾਦਰਯਾਰ

28. ਕਾਦਰਯਾਰ ਨੇ ਕਿੱਸਾ _____ਲਿਖਿਆ। (ਪੂਰਨ ਭਗਤ, ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਪੂਰਨ ਭਗਤ।

29. ਪੂਰਨ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾ ਨਾਂ _____ਸੀ। (ਸਲਵਾਨ, ਬਿੰਝਲ)

ਉੱਤਰ :- ਸਲਵਾਨ

3●. ਪੂਰਨ ਨੂੰ _____ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। (ਭੋਰੇ, ਘਰ)

ਉੱਤਰ :- ਭੋਰੇ।

31. ਅੰਨ੍ਹੀ ਮਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਨੂੰ _____ਤੋਂ ਪਛਾਣਿਆ। (ਕੱਪੜਿਆਂ, ਅਵਾਜ਼)

ਉੱਤਰ :- ਅਵਾਜ਼ ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

32. _____ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। (ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ, ਚੰਡੀ ਵਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ

33. "ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ" ਵਿੱਚ _____ਦੇਵੀ ਨੂੰ ਜਗਤ-ਮਾਤਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਦੁਰਗਾ, ਸਤੀ)

ਉੱਤਰ :- ਦੁਰਗਾ।

34. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ _____ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਸਨ। (ਬੀਰ, ਸੂਫ਼ੀ)

ਉੱਤਰ :- ਬੀਰ।

35. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ _____ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। (ਖ਼ਾਲਸਾ, ਬੁੱਧ)

ਉੱਤਰ :- ਖ਼ਾਲਸਾ

ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

36. ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਛੈਲ-ਬਾਂਕੇ ਪੁੱਤਰ _____ਸਨ। (ਹਾਥੀਆਂ ਵਰਗੇ, ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਰਗੇ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਰਗੇ।

37. ਮਝੈਲ/ਦੁਆਬੀਏ/ਜੰਬੂਰਖਾਨਾ _____ਫ਼ੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। (ਸਿੱਖ, ਗੋਰਖਾ)

ਉੱਤਰ :- ਸਿੱਖ।

38. "ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ" ਵਿੱਚ _____ਲੜਾਈ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। (ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ, ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੀ)

ਉੱਤਰ :- ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ।

39. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੱਖ-ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ _____ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। (ਮਹਾਰਾਜ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਸਲੇ ਦੀ)

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

4●. _____ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੌਮੀ ਕਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਕਾਦਰਯਾਰ, ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

ਵਾਰਤਕ-ਭਾਗ

41. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਮਾਨ (ਲੋਕ) _____ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। (ਕੁਰਾਹੀਆ, ਗੁਰੂ)

ਉੱਤਰ :- ਕੁਰਾਹੀਆ।

42. ਲੋਕ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ _____ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। (ਭਗਤ, ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ ਡੂੰਮ)

ਉੱਤਰ :- ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ ਡੂੰਮ।

43. ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਬੀਬੀ ਤੋਂ _____ ਰੁਪਏ ਲਏ। (ਸੱਤ, ਵੀਹ)

ਉੱਤਰ :- ਸੱਤ।

44. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ _____ਸਾਜ਼ ਪਸੰਦ ਸੀ। (ਵੀਣਾ, ਰਬਾਬ)

ਉੱਤਰ :- ਰਬਾਬ ।

ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ

45. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਚਰਨ _____ਵਿੱਚ ਬਣਦਾ ਹੈ। (ਘਰ, ਸਮਾਜ)

ਉੱਤਰ :- ਘਰ ।

46. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ। (ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ, ਸੁਲੱਖਣੀ ਜੀ)

ਉੱਤਰ :- ਤ੍ਰਿਪਤਾ ਜੀ।

47. _____ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਚਪੇੜਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਸੀ। (ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੇ, ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ)

ਉੱਤਰ :- ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੇ।

ਬੋਲੀ

48. _____ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਹੈ। (ਮੂੰਹ, ਬੋਲੀ)

ਉੱਤਰ :- ਮੂੰਹ ।

49. _____ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਆਤਮਾ ਦਾ ਚਿੱਤਰ ਹੈ। (ਬੋਲੀ, ਸਰੀਰ)

ਉੱਤਰ :- ਬੋਲੀ ।

5●. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ _____ ਨਾਂ ਦਾ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਕੱਢਿਆ। (ਫੁਲਵਾੜੀ, ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ)

ਉੱਤਰ :- ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ।

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

51. _____ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਆਦਮੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸੁਕਰਾਤ, ਮਨੂੰ)

ਉੱਤਰ :- ਸੁਕਰਾਤ

52. ਸੁਕਰਾਤ ਨੇ ਸ਼ਰਬਤ ਵਾਂਗ _____ ਪੀਤਾ ਸੀ। (ਅੰਮ੍ਰਿਤ, ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ)

ਉੱਤਰ :- ਜ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪਿਆਲਾ।

53. _____ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਅਰਦਾਸ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। (ਸਿੱਖ, ਹਿੰਦੂ)

ਉੱਤਰ :- ਸਿੱਖ ।

54. ਖ਼ਾਲਸਾ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ। (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਅਰਦਾਸ)

ਉੱਤਰ :- ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ।

55. ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ _____ ਦੀ ਮੰਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ, ਆਪ ਦੇ ਭਲੇ)

ਉੱਤਰ :- ਸਰਬੱਤ ਦੇ ਭਲੇ।

ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ

56. ਬਾਬਾ _____ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। (ਫ਼ਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ)

ਉੱਤਰ :- ਅਰਬੀ ।

57. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ _____ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਸਤਿਸੰਗੀ, ਕੂਕੇ)

ਉੱਤਰ :- ਕੂਕੇ।

58. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਸ-ਨਿਕਾਲ਼ਾ ਦੇ ਕੇ _____ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। (ਰੰਗੂਨ, ਸਿੰਗਾਪੁਰ)

ਉੱਤਰ :- ਰੰਗੂਨ।

ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ

59. ਕਾਲੀਦਾਸ ਬਾਦਸ਼ਾਹ _____ ਦੇ ਨੌ ਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। (ਅਸ਼ੋਕ, ਬਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ)

ਉੱਤਰ :- ਬਿਕ੍ਰਮਾਜੀਤ।

6●. _____ "ਅਭਿਗਿਆਨ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ"ਦੇ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾ ਹਨ। (ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ, ਹੀਰ ਅਤੇ ਰਾਂਝਾ)

ਉੱਤਰ :- ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਅਤੇ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ।

61. _____ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ ਨੂੰ, ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ)

ਉੱਤਰ :- ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ ਨੂੰ।

ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ

62. ਪਹਿਲਵਾਨ ਨੇ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ _____ ਭੇਂਟ ਕੀਤਾ। (ਨਜ਼ਰਾਨਾ, ਮੁਗਦਰ)

ਉੱਤਰ :- ਨਜ਼ਰਾਨਾ।

63. ਸਾਰੇ ਬਾਬੇ _____ ਖਾਣ ਲਈ ਬੈਠ ਗਏ। (ਕੜਾਹ, ਰੋਟੀ)

ਉੱਤਰ :- ਕੜਾਹ।

64. ਬਾਬਾ _____ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਖੇਸ ਦੀ ਬੁੱਕਲ਼ ਮਾਰੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। (ਪੁੰਨੂੰ, ਦਾਸ)

ਉੱਤਰ :- ਪੁੰਨੂੰ।

ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

65. _____ ਦੀ ਆਦਤ ਕਾਰਨ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ। (ਸੌਣ, ਤੁਰਨ)

ਉੱਤਰ :- ਤੁਰਨ ।

66. _____ ਦੀ ਸੈਰ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। (ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ, ਦੁਪਹਿਰ)

ਉੱਤਰ :- ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ।

67. _____ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ਼ ਨਿਰੰਤਰ ਵਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਹੈ। (ਪੰਜਾਬ, ਭਾਰਤ)

ਉੱਤਰ :- ਪੰਜਾਬ ।

68. ਤੁਰਨ ਨਾਲ਼ ਮਨ ਵਿੱਚ _____ ਉਪਜਦਾ ਹੈ। (ਸ੍ਵੈਵਿਸ਼ਵਾਸ)

ਉੱਤਰ :- ਸ੍ਵੈਵਿਸ਼ਵਾਸ ।

69. ਤੁਰਨ ਨਾਲ਼ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ _____ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। (ਸੁੰਦਰ, ਕੋਮਲ)

ਉੱਤਰ :- ਸੁੰਦਰ ।

ਵੰਨਗੀ : ਕਹਾਣੀ-ਭਾਗ

ਕੁਲਛੀ

7●. ਕੁਲਛੀ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਘਟਨਾ _____ ਮਹੀਨੇ ਵਾਪਰਦੀ ਹੈ। (ਜੂਨ, ਜੁਲਾਈ)

ਉੱਤਰ :- ਜੂਨ ।

71. ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ _____ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। (ਕੁਲਛੀ, ਅੰਗ-ਸੰਗ)

ਉੱਤਰ :- ਕੁਲਛੀ।

72. ਕਾਕਾ ਅਸਮਾਨ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ _____ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। (ਰੁਪਏ, ਦੀਵੇ)

ਉੱਤਰ :- ਰੁਪਏ ।

73. 'ਬੁਲੀ' _____ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। (ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ, ਮਸੱਦੀ ਰਾਮ ਦਾ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ।

ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ

74. ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ _____ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। (ਇੰਗਲੈਂਡ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ)

ਉੱਤਰ :- ਇੰਗਲੈਂਡ ।

75. ਮਾਸੀ ਦੇ ਵਾਲ਼, ਅੱਖਾਂ ਅਤੇ ਦੰਦ _____ ਮੁਟਿਆਰ ਵਰਗੇ ਸਨ। (ਨੀਗਰੋ, ਮੇਮ)

ਉੱਤਰ :- ਨੀਗਰੋ ।

76. ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੇ ਇੱਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ _____ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। (ਸਾਧੂ, ਸਿੱਖ)

ਉੱਤਰ :- ਸਿੱਖ ।

77. ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ _____ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸੁਰਗ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। (ਸੋਮਵਾਰ, ਐਤਵਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਐਤਵਾਰ ।

ਅੰਗ-ਸੰਗ

78. ਅੰਗ-ਸੰਗ ਕਹਾਣੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ _____ ਰਾਤ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਸਨ। (ਹਨੇਰੀ, ਚਾਨਣੀ)

ਉੱਤਰ :- ਹਨੇਰੀ ।

79. ਅਮਰੀਕ ਦਾ ਪਿਓ ਤੇ ਮਾਮਾ ਬੀਕਾਨੇਰ ਤੋਂ _____ ਲਿਆਏ। (ਊਠ, ਬਲ਼ਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ)

ਉੱਤਰ :- ਬਲ਼ਦਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ।

8●. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕੋਲ਼ ਕੁੱਲ _____ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ (1●, 12) ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ _____ਕਿੱਲੇ ਭੈਣ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਗਹਿਣੇ ਧਰੀ। (2,4)

ਉੱਤਰ :- 1●, 2

81. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ _____ ਵੇਚ ਕੇ ਨਕਦ ਪੈਸੇ ਵੱਟ ਲਏ। (ਖਾਦ, ਬਲ਼ਦ)

ਉੱਤਰ :- ਖਾਦ।

ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ

82. ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਹਾਥੀ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ। (ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ, ਮਾਤਾਦੀਨ)

ਉੱਤਰ :- ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ।

83. ਹਾਥੀ ਦੇ ਰਾਤਬ ਵਿੱਚੋਂ _____ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਮਾਤਾਦੀਨ, ਮਹਾਰਾਣੀ)

ਉੱਤਰ :- ਮਾਤਾਦੀਨ ।

84. _____ ਦਾ ਭਰਾ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਅਸਤਬਲ ਦਾ ਇਨਚਾਰਜ ਸੀ। (ਮਾਤਾਦੀਨ, ਮਹਾਰਾਜ)

ਉੱਤਰ :- ਮਾਤਾਦੀਨ ।

85. ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਸੰਗਲ਼ ਤੁੜਾ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਮਾਤਾਦੀਨ ਦੇ _____ ਜਾ ਪੁੱਜਾ। (ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ, ਘਰ ਵਿੱਚ)

ਉੱਤਰ :- ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ।

ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ

86. ਪੁਲਿਸ ਵਾਲ਼ੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਝੰਡਾ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਝੰਡਾ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ _____ ਉੱਪਰ ਲਾਉਣਗੀਆਂ। (ਬੈਰਕ, ਕੰਧ)

ਉੱਤਰ :- ਬੈਰਕ ।

87. ਹੁਸ਼ਨਾਕ ਸਿੰਘ _____ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਫ਼ੌਜ, ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ)

ਉੱਤਰ :- ਫ਼ੌਜ।

88. ਹੁਸ਼ਨਾਕ ਸਿੰਘ ਲਾਜ ਨੂੰ _____ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। (ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ, ਦੇਸ-ਭਗਤ ਦੀ ਧੀ)

ਉੱਤਰ :- ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ।

89. ਲਾਜ _____ ਦੇ ਤਪਦਿਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਸੀ। (ਲਾਹੌਰ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ)

ਉੱਤਰ :- ਲਾਹੌਰ ।

9●. ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲਾਜ ਨੇ _____ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ। (ਹੌਂਸਲੇ, ਪ੍ਰਾਣ)

ਉੱਤਰ :- ਪ੍ਰਾਣ ।

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ

91. ਮਾਨ ਸਿੰਘ _____ ਤੋਂ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚੋਂ ਛੁੱਟੀ ਕੱਟਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। (ਬਰਮਾ ਦੇ ਫ਼ਰੰਟ, ਲਾਹੌਰ ਫ਼ਰੰਟ)

ਉੱਤਰ :- ਬਰਮਾ ਦੇ ਫ਼ਰੰਟ ।

92. ਡਾਕੀਆ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ _____ ਦੇ ਕਾਗ਼ਜ਼ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। (ਪੈਂਨਸ਼ਨ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ)

ਉੱਤਰ :- ਪੈਂਨਸ਼ਨ ।

93. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਾਪੂ _____ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ। (ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਧੌਲ, ਧਰਤੀ ਉੱਪਰਲਾ ਧੌਲ)

ਉੱਤਰ :- ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਧੌਲ

ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ

94. ਰਸ਼ੀਦ ਨੂੰ _____ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਸੀ। (ਮਿਹਦੇ, ਸਿਰ)

ਉੱਤਰ :- ਮਿਹਦੇ ।

95. ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ ਘਰ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ _____ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਗਵਾਏ। (ਗੁਲਾਬ, ਮੋਗਰੇ)

ਉੱਤਰ :- ਗੁਲਾਬ ।

96. ਇੱਕ ਦਿਨ ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ ਝਿਊਰੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ _____ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਦਸ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। (ਪਤੰਗ, ਕਾਪੀ)

ਉੱਤਰ :- ਪਤੰਗ।

ਇਕਾਂਗੀ ਭਾਗ

ਬੰਮ ਕੇਸ

97. ਸਿਪਾਹੀ ਨੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ _____ਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬੰਬ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਹਨੇਰੀ, ਚਾਨਣੀ)
ਉੱਤਰ :- ਵਜ਼ੀਰਾ ।

98. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ _____ ਤੋਂ ਉੱਜੜ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। (ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਉਦੈਪੁਰ)

ਉੱਤਰ :- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ।

99. ਵਜ਼ੀਰਾ _____ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਟਾਂਗਿਆਂ ਦੇ ਬੰਬ, ਲੱਡੂ)

ਉੱਤਰ :- ਟਾਂਗਿਆਂ ਦੇ ਬੰਬ ।

1●●. ਥਾਣੇਦਾਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ _____ ਹਥਕੜੀ ਲਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਵਜ਼ੀਰੇ ਨੂੰ, ਮਾਤਾਦੀਨ ਨੂੰ)

ਉੱਤਰ :- ਵਜ਼ੀਰੇ ਨੂੰ ।

1●1. ਵਜ਼ੀਰਾ ਘਰ ਤੋਂ _____ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਤੇਸਾ ਤੇ ਆਰੀ, ਬੰਮ ਤੇ ਕਾਰਤੂਸ)

ਉੱਤਰ :- ਤੇਸਾ ਤੇ ਆਰੀ।

1●1. 'ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ' _____ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। (ਨਾਇਕ, ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਨਾਇਕ ।

1●2. ਨਾਇਕ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ _____ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਤਿੰਨ, ਚਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਤਿੰਨ।

1●3. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ, ਬੀ. ਏ. ਤੇ ਐੱਮ. ਏ _____ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। (ਫ਼ਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ)

ਉੱਤਰ :- ਫ਼ਸਟ ।

1●4. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ _____ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। (ਕੁਰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਂਦੇ ਲੋਕ)

ਉੱਤਰ :- ਕੁਰਸੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਲੋਕ।

ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ

1●5. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦਾ ਵਿਆਹ _____ ਨਾਲ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਸ਼ਰਨਜੀਤ, ਨੀਟੂ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਰਨਜੀਤ।

1●6. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ। (ਨੀਟੂ, ਸੁਖਦੇਵ)

ਉੱਤਰ :- ਨੀਟੂ ।

1●7. ਇੱਕ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ _____ ਕਰਨਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੁਰਮ ਹੈ। (ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ, ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਨਾ)

ਉੱਤਰ :- ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ।

1●8. ਹਰਦੇਵ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਕੇ _____ ਜਾ ਪਹੁੰਚਾ। (ਇੰਗਲੈਂਡ, ਲਾਹੌਰ)

ਉੱਤਰ :- ਇੰਗਲੈਂਡ ।

1●9. _____ ਹਰਦੇਵ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। (ਮਰਸੀ, ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਕੌਰ)

ਉੱਤਰ :- ਮਰਸੀ।

11●. ਬਾਜਵਾ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਆਪਣਾ _____ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। (ਦੁਸ਼ਮਣ, ਮਿੱਤਰ)

ਉੱਤਰ :- ਦੁਸ਼ਮਣ ।

111. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵਾ 'ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ_____ ਪਾਤਰ ਹੈ। (ਮੁੱਖ, ਗੌਣ)

ਉੱਤਰ :- ਮੁੱਖ ।

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ

112. _____ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰ ਹੈ। (ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ, ਵਜ਼ੀਰ ਖ਼ਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ।

113. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ _____ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। (ਤਖ਼ਤ, ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ)

ਉੱਤਰ :- ਤਖ਼ਤ ।

114. _____ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ ਸੀ। (ਜ਼ੀਨਤ, ਬੇਗਮ ਉਦੇਪੁਰੀ)

ਉੱਤਰ :- ਜ਼ੀਨਤ ।

115. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ _____ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਖੁੰਝਾਇਆ। (ਨਮਾਜ਼, ਜੰਗ ਦਾ)

ਉੱਤਰ :- ਨਮਾਜ਼।

116. _____ ਜੀ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ। (ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ)

ਉੱਤਰ :- ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ।

117. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਸੀ। (ਬੇਗਮ ਉਦੇਪੁਰੀ, ਜ਼ੀਨਤ)

ਉੱਤਰ :- ਬੇਗਮ ਉਦੇਪੁਰੀ।

118. ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ _____ ਨਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਦਿੱਤਾ। (ਦਯਾ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ)

ਉੱਤਰ :- ਦਯਾ ਸਿੰਘ।

119. ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਇੱਕ_____ ਸੀ। (ਚਿੱਠੀ, ਹੁਕਮਨਾਮਾ)

ਉੱਤਰ :- ਚਿੱਠੀ।

12●. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ _____ ਤੇ ਬੇਵੱਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਮਜਬੂਰ, ਗੁਨਾਹਗਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਗੁਨਾਹਗਾਰ।

121. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਕੱਦ _____ ਸੀ। (ਮਧਰਾ, ਲੰਮਾ)

ਉੱਤਰ :- ਮਧਰਾ।

ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ

122. ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਸੁਖਦੇਵ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ _____ ਹੈ। (ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ, ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ)

ਉੱਤਰ :- ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ।

123. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਕੋਈ _____ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਉਲ਼ਾਦ, ਭੈਣ)

ਉੱਤਰ :- ਉਲ਼ਾਦ।

124. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਸੁਖਦੇਵ ਦਾ _____ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ, ਤਲਾਕ)

ਉੱਤਰ :- ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ।

125. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ _____ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। (ਇਸਤਰੀ, ਨੌਜਵਾਨ)

ਉੱਤਰ :- ਇਸਤਰੀ।

126. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਨੁੱਕਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੀ _____ ਰਹੀ ਸੀ। (ਚਰਖਾ ਕੱਤ, ਬਾਣ ਵੱਟ)

ਉੱਤਰ :- ਚਰਖਾ ਕੱਤ।

127. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ _____ ਵਾਲ਼ੀ ਇਸਤਰੀ ਹੈ। (ਨਵੇਂ ਖ਼ਿਆਲਾਂ, ਪੁਰਾਣੇ ਖ਼ਿਆਲਾਂ)

ਉੱਤਰ :- ਨਵੇਂ ਖ਼ਿਆਲਾਂ।

128. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ _____ ਤੇ ਪਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਲੈਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। (ਘੁੰਡ ਚੁੱਕਣ, ਘੁੰਡ ਕੱਢਣ)

ਉੱਤਰ :- ਘੁੰਡ ਚੁੱਕਣ।

129. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ _____ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ, ਛੋਟਿਆਂ ਦਾ)

ਉੱਤਰ :- ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ।

130. ਉਹ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ _____ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। (ਦੁੱਖ, ਸੁੱਖ)

ਉੱਤਰ :- ਦੁੱਖ।

131. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਸੁਭਾਅ _____ ਸੀ। (ਕੌੜਾ, ਮਿੱਠਾ)

ਉੱਤਰ :- ਕੌੜਾ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ

132. ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਨਾਵਲ ਦੇ _____ ਕਾਂਡ ਹਨ। (ਤਿੰਨ, ਚਾਰ)

ਉੱਤਰ :- ਤਿੰਨ।

133. _____ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ। (ਬੰਤਾ, ਘਣਸ਼ਾਮ)

ਉੱਤਰ :- ਬੰਤਾ।

134. ਬੰਤਾ _____ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। (ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ, ਕੁਲੀ ਦਾ)

ਉੱਤਰ :- ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ।

135. ਬੰਤਾ _____ ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ, ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ)

ਉੱਤਰ :- ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ।

136. _____ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਡੁੱਲ੍ਹਿਆ ਸੀ। (ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲ਼ੇ ਬਾਗ਼, ਰਾਮ ਬਾਗ਼)

ਉੱਤਰ :- ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲ਼ੇ ਬਾਗ਼ ।

137. ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲ਼ੇ ਬਾਗ਼ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ ਉੱਤੇ _____ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹਨ। (ਗੋਲ਼ੀਆਂ, ਰੰਗਾਂ ਦੇ)

ਉੱਤਰ :- ਗੋਲ਼ੀਆਂ ।

138. ਬੰਤੇ ਨੂੰ _____ ਕਰਨੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਚੋਰੀ, ਕਿਰਤ)

ਉੱਤਰ :- ਚੋਰੀ।

139. ਬੰਤਾ _____ ਦਾ ਸ਼ੁਕੀਨ ਹੈ। (ਚਾਹ ਪੀਣ, ਕੌਫ਼ੀ ਪੀਣ)

ਉੱਤਰ :- ਚਾਹ ਪੀਣ।

14●. ਤਾਰੋ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਵੇਲ਼ੇ _____ ਦੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਪਕਾਈਆਂ। (ਮੱਕੀ, ਬਾਜਰਾ)

ਉੱਤਰ :- ਮੱਕੀ।

141. ਬੰਤਾ ਤਾਰੋ ਦੀ ਝੋਲ਼ੀ _____ ਨਾਲ਼ ਭਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। (ਖ਼ੁਸ਼ੀ, ਰੁਪਇਆਂ)

ਉੱਤਰ :- ਰੁਪਇਆਂ।

142. ਫੱਤੂ ਰਿਕਸ਼ੇਵਾਲ਼ਾ _____ ਵੇਚਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਅਫ਼ੀਮ, ਡੋਡੇ)

ਉੱਤਰ :- ਅਫ਼ੀਮ।

143. ਬੰਤਾ _____ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ। (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ)

ਉੱਤਰ :- ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

144. ਭਾਰਤ ਅੱਜ ਵੀ _____ ਚਿੜੀ ਹੈ। (ਸੋਨੇ ਦੀ, ਚਾਂਦੀ ਦੀ)

ਉੱਤਰ :- ਸੋਨੇ ਦੀ।

145. ਜਦੋਂ ਤਾਰੋ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਹ ਬਹੁਤ _____ ਸੀ। (ਸੋਹਣੀ, ਪਤਲੀ)

ਉੱਤਰ :- ਸੋਹਣੀ।

146. ਪਰਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਦੋ _____ ਸਨ। (ਸ਼ਾਇਰ, ਗਾਇਕ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਾਇਰ।

147. ਸਾਡਾ _____ ਓਨਾ ਹੀ ਹੈ, ਜਿੰਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ। (ਨਵਾਂ ਸਾਲ, ਪਿਛਲਾ ਸਾਲ)

ਉੱਤਰ :- ਨਵਾਂ ਸਾਲ।

148. ਦਿਆਲਾ ਬੰਤੇ ਦਾ _____ ਹੈ। (ਦੋਸਤ, ਗੁਆਂਢੀ)

ਉੱਤਰ :- ਦੋਸਤ।

149. ਬੰਤਾ ਤਾਰੋ ਨੂੰ _____ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। (ਭਲੀਏ ਲੋਕੇ, ਸੋਹਣੀ)

ਉੱਤਰ :- ਭਲੀਕੇ ਲੋਕੇ।

150. ਜਦੋਂ ਕੋਈ _____ ਕੁੜੀ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਬੰਤੇ ਤਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਕਿ ਰਸਤਾ ਮੁੱਕੇ ਹੀ ਨਾ। (ਸੋਹਣੀ, ਅਮੀਰ)

ਉੱਤਰ :- ਸੋਹਣੀ ।

151. ਬੰਤਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਲੋਕ ਰਿਕਸ਼ੇ ਦੀ _____ ਸੀਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਕਮਰਾ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। (ਪਿਛਲੀ, ਅਗਲੀ)

ਉੱਤਰ :- ਪਿਛਲੀ।

152. _____ ਵਰਗਾ ਸੁੱਖ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। (ਘਰ, ਗੁਰਦਵਾਰੇ)

ਉੱਤਰ :- ਘਰ।

153. _____ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ (ਕਾਂਡ) ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। (ਸਵੇਰ, ਸ਼ਾਮ)

ਉੱਤਰ :- ਸਵੇਰ।

154. _____ ਨਾਵਲ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਕਾਂਡ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। (ਸ਼ਾਮ, ਦੁਪਹਿਰ)

ਉੱਤਰ :- ਸ਼ਾਮ।

155. ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬੰਤਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ _____ ਵੀ ਰਿਹਾ। (ਗ਼ੁਲਾਮ, ਚਪੜਾਸੀ)

ਉੱਤਰ :- ਚਪੜਾਸੀ।

156. ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਬੰਤੇ ਦੀ _____ ਵਿੱਚ ਮੁੱਕਾ ਮਾਰ ਕੇ ਨਿਕਲ਼ ਗਿਆ। (ਧੌਣ, ਪਿੱਠ)

ਉੱਤਰ :- ਧੌਣ।

157. ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦੇਸ-ਭਗਤਾਂ ਨੂੰ _____ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (ਗੋਲ਼ੀਆਂ, ਡੰਡੇ)

ਉੱਤਰ :- ਗੋਲ਼ੀਆਂ।

158. ਬੰਤੇ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਛੇ ਵਜੇ _____ ਦੇਖਣੀ ਹੈ। (ਕਾਲਕਾ ਮੇਲ, ਰਾਜਧਾਨੀ ਮੇਲ)

ਉੱਤਰ :- ਕਾਲਕਾ ਮੇਲ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 9. ਤੋਂ 12 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

(ਏ) ਸਹੀ/ਗ਼ਲਤ ਦੱਸੋ। ਤਿੰਨ ਅੰਕ

ਸਾਹਿਤ-ਮਾਲ਼ਾ (ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ)

1. ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਾ ਧਰਤੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

2. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦਾ ਰੂਪ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

3. ਅਨੰਦ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

4. ਸਰੀਰ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਪਰਮਾਤਮਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

5. ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

6. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

7. ਸ਼ੇਰ ਦੇ ਬੁੱਕਣ ਨਾਲ਼ ਹਿਰਨਾਂ ਦਾ ਧੀਰਜ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

8. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਸਤਜੁਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

9. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਕਲਜੁਗ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਨ। (ਸਹੀ)

10. ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਅਕ੍ਰਿਤਘਣਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

ਸਾਹਿਤ-ਮਾਲ਼ਾ (ਸੂਫ਼ੀ-ਕਾਵਿ)

11. ਸੂਫ਼ੀਆਂ ਦੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਫ਼ਿਰਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

12. 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਵਿੱਚ 112 ਸਲੋਕ ਅਤੇ 5 ਸ਼ਬਦ ਦਰਜ ਹਨ। (ਗ਼ਲਤ)

13. ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਨੁੱਖੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ਼ ਓਤ-ਪੋਤ ਹੈ। (ਸਹੀ)

14. 'ਸਭੁ ਕਿਛ ਮੇਰਾ ਤੂੰ' ਕਵਿਤਾ ਬਾਬਾ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖੀ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

15. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀ ਸਨ। (ਸਹੀ)

16. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਠੇਠ ਅਤੇ ਸਰਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

17. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰੀਆਂ ਹਨ। (ਸਹੀ)

18. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਬਹੁਤ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਮਸਤੀ ਵਾਲ਼ਾ ਸੂਫ਼ੀ ਫ਼ਕੀਰ ਸੀ। (ਸਹੀ)

19. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਜਨਮ 1682 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। (ਗ਼ਲਤ)

20. 'ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਕੀ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਕੌਣ' ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

ਸਾਹਿਤ-ਮਾਲ਼ਾ (ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ)

21. ਪੁੰਨੂ ਸੱਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

22. ਸੱਸੀ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

23. ਸੱਸੀ ਦਾ ਰਸਤਾ ਪਹਾੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

24. ਸੱਸੀ ਦੇ ਮਹਿੰਦੀ ਵਾਲ਼ੇ ਪੈਰ ਨਾਜ਼ਕ ਸਨ। (ਸਹੀ)

25. ਪੁੰਨੂੰ ਊਠ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

26. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਿੱਸੇ ਵਿੱਚ 'ਮਿਰਜ਼ੇ ਤੇ ਸਾਹਿਬਾਂ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ-ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

27. ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

28. ਸੱਸੀ ਵਾਰਿਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

29. ਸੱਸੀ ਤਪਦੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੁੰਨੂੰ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗਈ। (ਸਹੀ)

3●. ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਬੰਜਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਸਾਹਿਤ-ਮਾਲ਼ਾ (ਬੀਰ-ਕਾਵਿ)

31. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਕਵੀ ਸਨ। (ਸਹੀ)

32. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਦੀ ਰਚਨਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

33. ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਚਨਾ 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਹੈ। (ਸਹੀ)

34. ਫ਼ਿਰੰਗੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। (ਸਹੀ)

35. 'ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ' ਵਿੱਚ ਰਾਖਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। (ਸਹੀ)

36. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ-ਧਾਰਾ ਦਾ ਕਵੀ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

37. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਜਨਮ 1782 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਸਾਹਿਤ-ਮਾਲ਼ਾ (ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ) ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ

38. 'ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ' ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। (ਸਹੀ)

39. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬੇਦੀ ਖੱਤਰੀ ਕੁਲ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ। (ਸਹੀ)

4●. ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਭੱਲਿਆਂ ਦਾ ਪੁੱਤ-ਪੋਤਾ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। (ਸਹੀ)

41. ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਾਜ਼ ਰਬਾਬ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

42. ਕੁਰਾਹੀਏ ਦਾ ਡੂੰਮ ਫਰਹਿੰਦੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

43. ਬੀਬੀ ਨਾਨਕੀ ਨੇ ਸੱਤ ਰੁਪਏ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ। (ਗ਼ਲਤ)

44. ਫਰਹਿੰਦੇ ਦਾ ਪਿੰਡ ਸਤਲੁਜ ਤੇ ਬਿਆਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। (ਸਹੀ)

45. ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੀਆ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। (ਸਹੀ)

ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ

46. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲ਼ਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਖਿਝੂ ਅਤੇ ਸੜੀਅਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

47. ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਚਰਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। (ਗ਼ਲਤ)

48. ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

49. ਖ਼ਦੀਜਾ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਬੋਲੀ

5●. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਬੋਲੀ' ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ। (ਸਹੀ)

51. ਬੋਲੀ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

52. ਲੇਖਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸਲ ਸੋਨਾ ਨਕਲ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

53. 'ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਸਹੀ)

54. ਸੁਕਰਾਤ ਨੇ ਸ਼ਰਬਤ ਵਾਂਗ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀਤਾ। (ਸਹੀ)

55. ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਆਦਮੀ ਸੁਕਰਾਤ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ

56. ਬਾਬਾ ਅਰਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। (ਸਹੀ)

57. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1716 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ। (ਗ਼ਲਤ)

58. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਕੂਕੇ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। (ਸਹੀ)

59. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 1885 ਈ: ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ

6●. ਕਾਲੀਦਾਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਾਟਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ। (ਸਹੀ)

61. ਦੁਸ਼ਯੰਤ ਤੇ ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ ਪੂਰਨ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

62. ਪੱਛਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕਾਲੀਦਾਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ ਕਿਹਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ

63. ਪਹਿਲਵਾਨ ਮੈਦਾਨ ਛੱਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। (ਗ਼ਲਤ)

64. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 1923 ਨੂੰ ਹੋਇਆ। (ਗ਼ਲਤ)

65. ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ 18 ਜਨਵਰੀ, 2●●8 ਈ: ਨੂੰ ਹੋਇਆ। (ਗ਼ਲਤ)

66. ਲੇਖਕ ਦੇ ਦਾਦੇ ਪੰਜ ਭਰਾ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

67. ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

68. ਲੇਖਕ ਦੇ ਦਾਦੇ ਦਾ ਛਾਪੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

69. ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਦਾ ਕੜਾਹਾ ਚੱਟਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। (ਸਹੀ)

ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

7●. ਤੁਰਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਨਰ ਹੈ। (ਸਹੀ)

71. ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਨੇ ਸੱਚੋ-ਸੱਚ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਿਖਿਆ। (ਸਹੀ)

72. ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ ਦੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਮ ਕੌਰ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

73. ਤੁਰਨ ਵਾਲ਼ੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਂਵਾਂ ਨੇੜੇ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। (ਸਹੀ)

74. ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਤੁਰਨਾ ਅਸ਼ਿਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

75. ਤੁਰਨ ਨਾਲ਼ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। (ਸਹੀ)

76. ਲੋਕ ਤੁਰਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। (ਸਹੀ)

77. ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਮੋਟਰ-ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

ਕੁਲਫ਼ੀ

78. ਕੁਲਫ਼ੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਸਹੀ)

79. ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਵੱਲੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ਼ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਸਹੀ)

8●. ਕਾਕੇ ਨੇ ਮੁਰਮੁਰੇ ਖਾਣ ਲਈ ਟਕਾ ਮੰਗਿਆ। (ਸਹੀ)

81. ਸ਼ਾਹਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਮੁਰਮੁਰੇ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

82. ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਨੇ ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ 'ਆ ਖਸਮਾਂ ਖਾਣਿਆ ਤੂੰ ਲੱਗੇਂ ਹੁਣੇ ਉਲਾਂਭੇ ਲਿਆਉਣ'। (ਸਹੀ)

83. ਕਾਕੇ ਨੇ ਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਠੁੱਡ ਮਾਰ ਕੇ ਗਲ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟਿਆ। (ਗ਼ਲਤ)

84. ਕੁਲਫ਼ੀ ਵਾਲ਼ੇ ਨੇ ਕਾਕੇ ਦੇ ਡੰਡਾ ਮਾਰਿਆ। (ਗ਼ਲਤ)

ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ

85. ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੱਠ ਪਾਤਰ ਹਨ। (ਗ਼ਲਤ)

86. ਮਾਸੀ ਦਾ ਕੱਦ ਪੰਜ ਫ਼ੁੱਟ ਚਾਰ ਇੰਚ ਸੀ। (ਸਹੀ)

87. ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਿੰਦੂ ਸੀ। (ਸਹੀ)

88. ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਭਜਨ ਗਾਏ ਸਨ। (ਸਹੀ)

ਅੰਗ-ਸੰਗ

89. ਅੰਗ-ਸੰਗ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਸਹੀ)

9●. ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਸਨ। (ਸਹੀ)

91. ਮਹਿੰਦਰ ਅਮਰੀਕ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

92. ਅੰਗ-ਸੰਗ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

93. ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ

94. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਕਹਾਣੀ ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਹੈ। (ਸਹੀ)

95. ਬੰਮ ਨੇ ਗ਼ੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। (ਗ਼ਲਤ)

96. ਬੰਮ ਨੇ ਸੁੰਡ ਵਿੱਚ ਗੰਦਾ ਪਾਣੀ ਭਰਿਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

97. ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ

98. ਕੌਮੀ ਝੰਡਾ ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ। (ਸਹੀ)

99. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੈਣ ਸੀ। (ਸਹੀ)

1●●. ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਕੈਦ ਹੋਈ ਸੀ। (ਸਹੀ)

1●1. ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ

1●2. 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਹੈ। (ਸਹੀ)

1●3. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜਕਾਣਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

1●4. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਂ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

1●5. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿਤਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ। (ਸਹੀ)

ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ

1●6. ਰਸ਼ੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਫ਼ਰੀਦਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

1●7. ਅਸਲਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

1●8. ਰਸ਼ੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਰਿਆਂ ਅੱਠ ਸਾਲ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। (ਸਹੀ)

1●9. ਰਸ਼ੀਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੱਚੇ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

ਇਕਾਂਗੀ (ਬੰਬ ਕੇਸ)

11●. ਦੀਪੋ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਭੈਣ ਲਗਦੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

111. ਦੀਪੋ ਵਜ਼ੀਰੇ ਦੀ ਭੈਣ ਲਗਦੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

112. ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਨਾਂ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਸਹੀ)

113. ਬੰਬ ਕੇਸ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

ਨਾਇਕ

114. ਨਾਇਕ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਚਾਰ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

115. ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੀ। (ਸਹੀ)

116. ਪਿਤਾ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਸਹੀ)

117. ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪਿਤਾ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹੋਈ। (ਸਹੀ)

ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ

118. ਹਰਦੇਵ ਨੂੰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਉਣ ਦਾ ਪਤਾ ਹਕੂਮਤ ਰਾਏ ਤੋਂ ਲੱਗਾ। (ਸਹੀ)

119. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਹਰਦੇਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

12●. ਨੀਟੂ ਮਰਸੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

121. ਹਰਦੇਵ ਨੂੰ ਮਰਸੀ ਮੈਟਰੋ ਵਿੱਚ ਉਡੀਕ ਰਹੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

122. ਮਰਸੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਆਈ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

123. ਇਕਾਂਗੀ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਹਨ। (ਸਹੀ)

124. ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਕੋਲ਼ ਪਸਤੌਲ ਹੈ। (ਸਹੀ)

125. ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਸੱਚੀ ਔਰਤ ਹੈ। (ਸਹੀ)

126. ਪਸਤੌਲ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਗੋਲ਼ੀ ਮਰਸੀ ਦੇ ਜਾ ਲੱਗੀ। (ਗ਼ਲਤ)

127. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵਾ ਵਧੀਆ ਆਚਰਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ

128. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਬੇਟੀ ਜ਼ੀਨਤ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਗ਼ਲਤ)

129. ਬੇਗਮ ਉਦੇਪੁਰੀ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

13●. ਵਜ਼ੀਰ ਖ਼ਾਨ ਨੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ। (ਸਹੀ)

131. ਧੋਖੇ ਨਾਲ਼ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ਼ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕਢਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

132. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਵਧੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਾਮਬਖ਼ਸ਼ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

133. ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸਨ। (ਸਹੀ)

134. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਬੇਟੀ ਅਨੁਸਾਰ ਖ਼ੁਦਾ ਵੀ ਮਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। (ਸਹੀ)

135. ਜ਼ੀਨਤ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖ਼ਿਦਮਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

136. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

137. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜ਼ੁਲਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ

138. ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈ। (ਸਹੀ)

139. ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਦੇ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਦੋ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। (ਸਹੀ)

14●. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਦਹੇਜ ਲਈ ਤੰਗ ਕਰਦੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

141. ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਸੀ। (ਸਹੀ)

142. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

143. ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸੀ। (ਸਹੀ)

144. ਮਨਜੀਤ ਦੇ ਕੋਈ ਉਲ਼ਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। (ਸਹੀ)

145. ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਕੁੜੀਆਂ ਸਨ। (ਸਹੀ)

ਨਾਵਲ (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

146. ਦਿਆਲਾ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਤੋਂ ਸਵਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ। (ਸਹੀ)

147. ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਦਿਆਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। (ਗ਼ਲਤ)

148. ਬੰਤਾ ਰਿਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਰੁਕਿਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

149. ਬੁੱਢੇ ਨੇ ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

15●. ਬੇਬੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰਦਆਰੇ ਵਿੱਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

151. ਬੁੱਢੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

152. ਸਵਾਰੀ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਲਾਰੰਸ ਰੋਡ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। (ਸਹੀ)

153. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦੀ ਬੰਸਰੀ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

154. ਬੰਤੇ ਦੇ ਵਾਲ਼ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਨੇ ਕਟਵਾ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। (ਸਹੀ)

155. ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟਾਂ ਪੀਣ ਦੀ ਭੈੜੀ ਆਦਤ ਸੀ। (ਸਹੀ)

156. ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਪੇਟ-ਗੈਸ ਤੇ ਡਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

157. ਕਵੀ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਆਨੇ ਦੇਣੇ ਸ੍ਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

158. ਦੋਵੇਂ ਕਵੀ ਪਾਨ ਚਬਾ ਰਹੇ ਸਨ। (ਗ਼ਲਤ)

159. ਬੰਤਾ ਬਾਬੇ ਤੋਂ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

16●. ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ਾ ਜੈਂਟਲਮੈਨ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਗ੍ਰਾਊਂਡ ਕੋਲ਼ ਮਿਲ਼ਿਆ ਸੀ। (ਸਹੀ)

161. ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ੇ ਦੇ ਬਾਸ ਦਾ ਨਾਂ ਬੰਤਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

162. ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਤਾਰੋ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

163. ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਸ਼ਮਾ ਸੀ। (ਸਹੀ)

164. ਤਾਰੋ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਵੇਲ਼ੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। (ਸਹੀ)

165. ਸ਼ਰਾਬੀ ਇਨਸਪੈੱਕਟਰ ਦੀ ਪੱਗ ਢੱਠੀ ਹੋਈ ਸੀ। (ਸਹੀ)

166. ਇਨਸਪੈੱਕਟਰ ਨੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਪੰਜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ। (ਗ਼ਲਤ)

167. ਤਾਰੋ ਫ਼ੁਮਣ ਨੂੰ ਰਾਜਾ ਬੇਟਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। (ਸਹੀ)

168. ਬੰਤਾ ਬੱਸ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। (ਗ਼ਲਤ)

169. ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਮਾਂਹਾਂ ਦੀ ਦਾਲ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। (ਸਹੀ)

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 13 ਤੋਂ 15 ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ

(ਸ) ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ।

1. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਗੁਰਮਤਿ-ਕਾਵਿ)

ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	1. ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ
ਅ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ	2. ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ
ੲ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ	3. ਅਨੰਦ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ
ਸ) ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ	4. ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ੲ-4, ਸ-1

2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ)

ੳ) ਸਭੁ ਕਿਛ ਮੇਰਾ ਤੂੰ	1. ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
ਅ) ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ	2. ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
ੲ) ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਵੀਉਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ	3. ਪੀਲੂ
ਸ) ਹੀਰ ਦਾ ਸਿਦਕ	4. ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ੲ-4, ਸ-1

3. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿ)

ੳ) ਗਰਦ	1. ਬੇਹੋਸ਼
ਅ) ਗਸ਼	2. ਵਿਛੋੜਾ

ਇ) ਫ਼ਿਰਾਕ 3. ਮਿੱਟੀ

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਇ–2,

4. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ)

ਉ) ਪਵਣੁ 1. ਮਾਤਾ

ਅ) ਪਾਣੀ 2. ਗੁਰੂ

ਇ) ਧਰਤਿ 3. ਪਿਤਾ

ਉੱਤਰ – ਉ–2, ਅ–3, ਇ–1,

5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ)

ਉ) ਦਿਵਸ ਰਾਤਿ ਦੁਇ ਦਾਈ ਦਾਇਆ 1. ਵਾਚੈ ਧਰਮੁ ਹਦੂਰਿ।।

ਅ) ਚੰਗਿਆਈਆ ਬੁਰਿਆਈਆ 2. ਕੇ ਨੇੜੈ ਕੇ ਦੂਰਿ।।

ਇ) ਕਰਮੋ ਆਪੋ ਆਪਣੀ 3. ਖੇਲੈ ਸਗਲ ਜਗਤੁ।।

ਸ) ਜਿਨੀ ਨਾਮ ਧਿਆਇਆ 4. ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ।।

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਇ–2, ਸ–4

6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ)

ਉ) ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ 1. ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਭ੍ਰਾਤਾ

ਅ) ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬੰਧਪੁ 2. ਸਭਨੀ ਥਾਈ

ਇ) ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰਾਖਾ 3. ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਇ–2,

7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਗੁਰਮਤਿ–ਕਾਵਿ)

ਉ) ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ 1. ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰ।।

ਅ) ਨਾਨਕ ਤੇ ਮੁਖ ਊਜਲੇ 2. ਰਵਿ ਚੰਦੁ ਦੀਪਕ ਬਨੇ।।

ਇ) ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ 3. ਜਿਤੁ ਜੰਮਹਿ ਰਾਜਾਨ।।

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਇ–2,

8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ)

ਉ) ਪੂਰਨ ਦਾ ਜਨਮ 1. ਸਲਵਾਨ

ਅ) ਪੂਰਨ ਦੀ ਮਾਂ 2. ਸਿਆਲਕੋਟ

ਏ) ਪੂਰਨ ਦਾ ਪਿਤਾ 3. ਲੂਣਾ

ਸ) ਪੂਰਨ ਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ 4. ਇੱਛਰਾਂ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–4, ਸ–3

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ)

ਓ) ਬੇਦ 1. ਜੰਮਿਆ

ਅ) ਸਖੀ 2. ਜੋਤਿਸ਼ ਵਿੱਦਿਆ ਦੀ ਪੁਸਤਕ

ਏ) ਜਾਇਆ 3. ਸਹੇਲੀ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–1

10. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਿੱਸਾ–ਕਾਵਿ ਤੇ ਬੀਰ–ਕਾਵਿ)

ਓ) ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ 1. ਕਾਦਰਯਾਰ

ਅ) ਜੰਗਨਾਮਾ ਸਿੰਘਾਂ ਤੇ ਫਿਰੰਗੀਆਂ 2. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਏ) ਕਿੱਸਾ ਸੱਸੀ ਪੁੰਨੂੰ 3. ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ

ਸ) ਕਿੱਸਾ ਪੂਰਨ ਭਗਤ 4. ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–4, ਸ–1

11. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ)

ਓ) ਮਸਕਤਿ 1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੇ

ਅ) ਛੁਟੀ 2. ਮਿਹਨਤ

ਏ) ਦਿਵਸੁ 3. ਮੁਕਤੀ

ਸ) ਜਿਨੀ 4. ਦਿਨ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–4, ਸ–1

12. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸੋ ਕਿਉ ਮੰਦਾ ਆਖਿਐ)

ਓ) ਭੰਡਿ 1. ਸੰਬੰਧ

ਅ) ਮੰਗਣੁ 2. ਇਸਤਰੀ

ਏ) ਰਾਜਾਨੁ 3. ਕੁੜਮਾਈ

ਸ) ਬੰਧਨ 4. ਰਾਜੇ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–4, ਸ–1

13. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਗਗਨ ਮੈ ਥਾਲੁ)

ੳ) ਰਵਿ	1. ਮੈਨੂੰ
ਅ) ਭੇਰੀ	2. ਸੂਰਜ
ੲ) ਜੋਤਿ	3. ਨਗਾਰਾ
ਸ) ਮੋਹਿ	4. ਪ੍ਰਕਾਸ਼

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–4, ਸ–1

14. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਅਨੰਦ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ)

ੳ) ਸਹਜ ਸੇਤੀ	1. ਪੂਰਨ ਖੇੜਾ
ਅ) ਅੰਗੀਕਾਰ	2. ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ
ੲ) ਸਮਰੱਥ	3. ਸਹਿਜ ਨਾਲ਼
ਸ) ਅਨੰਦ	4. ਪੱਖ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ੲ–2, ਸ–1

15. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ)

ੳ) ਬੰਧਪੁ	1. ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ
ਅ) ਉਪਾਏ	2. ਚਿੰਤਾ
ੲ) ਸੀਤਲਾਇਆ	3. ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ
ਸ) ਕਾੜਾ	4. ਠੰਢਾ ਹੋ ਗਿਆ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ੲ–4, ਸ–2

16. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮਿਠ ਬੋਲੜਾ ਜੀ ਹਰਿ ਸਜਣੁ)

ੳ) ਮਿਠ ਬੋਲੜਾ	1. ਹੈਰਾਨ
ਅ) ਅਉਗਣ ਕੋ	2. ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ
ੲ) ਬਿਸਮੁ	3. ਮਿੱਠਾ ਬੋਲਣ ਵਾਲ਼ਾ
ਸ) ਭਵਜਲ	4. ਕੋਈ ਵੀ ਔਗੁਣ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ੲ–1, ਸ–2

17. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮੇਰਾ ਮਨ ਲੋਚੈ ਗੁਰਦਰਸਨ ਤਾਈ)

ੳ) ਗੁਰਦਰਸਨ	1. ਨਾ ਨਾਸ ਹੋਣ ਵਾਲ਼ਾ

ਅ) ਤ੍ਰਿਖਾ 2. ਵਾਹਿਗੁਰੂ

ਏ) ਮੁਰਾਰੇ 3. ਤੇਹ

ਸ) ਅਬਿਨਾਸੀ 4. ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

18. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ)

ਓ) ਮਿਰਗਾਵਲੀ 1. ਵਿਸਾਖੀ

ਅ) ਵਿਸੋਆ 2. ਚਾਰੇ ਕੂੰਟਾਂ

ਏ) ਚਾਰ ਚਕਿ 3. ਦੌੜਦੀ

ਸ) ਭੰਨੀ 4. ਹਰਨਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–1, ਏ–2, ਸ–3

19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਦੇਖਿ ਪਰਾਈਆਂ ਚੰਗੀਆ)

ਓ) ਕਲਤ੍ਰ 1. ਅਨੰਦ

ਅ) ਅਹੰਮੇਉ 2. ਪ੍ਰਸੰਸਾ

ਏ) ਰਸ ਰਲੀਆ 3. ਇਸਤਰੀ

ਸ) ਉਸਤਤਿ 4. ਹੰਕਾਰ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–4, ਏ–1, ਸ–2

20. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਅਕਿਰਤਘਣ)

ਓ) ਕੋਟ 1. ਸਮੁੰਦਰਾਂ

ਅ) ਸਾਇਰਾ 2. ਧਰਤੀ ਨੂੰ

ਏ) ਭੁਈ 3. ਕੀਤਾ ਨਾ ਜਾਣਨ ਵਾਲ਼ੇ

ਸ) ਅਕਿਰਤਘਣ 4. ਕਿਲ੍ਹੇ ਤੇ ਗੜ੍ਹੀਆਂ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–1, ਏ–2, ਸ–3

21. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ)

ਓ) ਫਰੀਦਾ ਜੇ ਤੂ ਅਕਲਿ ਲਤੀਫ਼ 1. ਤਿਨ੍ਹਾ ਨ ਮਾਰੇ ਘੁੰਮਿ।

ਅ) ਫਰੀਦਾ ਸਕਰ ਖੰਡ ਨਿਵਾਤ ਗੁੜ 2. ਕਾਲੇ ਲਿਖ ਨ ਲੇਖੁ।

ਏ) ਫਰੀਦਾ ਰੋਟੀ ਮੇਰੀ ਕਾਠ ਕੀ 3. ਮਾਖਿਉ ਮਾਝਾ ਦੁਧੁ।

ਸ) ਫਰੀਦਾ ਜੋ ਤੈ ਮਾਰਨ ਮੁਕੀਆਂ 4. ਲਾਵਣੁ ਮੇਰੀ ਭੁੱਖ।

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–4, ਸ–1

22. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ਼ ਫ਼ਰੀਦ ਜੀ)

ੳ) ਅਕਲਿ ਲਤੀਫ 1. ਰੁੱਖੀ-ਮਿੱਸੀ ਰੋਟੀ

ਅ) ਗਿਰੀਵਾਨ 2. ਸ਼ਹਿਦ

ਏ) ਮਾਖਿਉ 3. ਬਰੀਕ ਸਮਝ ਵਾਲ਼ੇ

ਸ) ਕਾਠ ਕੀ 4. ਬੁੱਕਲ਼

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ਏ–2, ਸ–1

23. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੇਰਾ ਤੂੰ)

ੳ) ਰੱਬਾ ਮੇਰੇ ਹਾਲ ਦਾ 1. ਰੋਮਿ ਰੋਮਿ ਵਿੱਚ ਤੂੰ।

ਅ) ਅੰਦਿਰ ਤੂੰ ਹੈਂ ਬਾਹਰ ਤੂੰ ਹੈਂ 2. ਮੈਂ ਨਾਹੀਂ ਸਭ ਤੂੰ।

ਏ) ਤੂੰ ਹੈਂ ਤਾਣਾ ਤੂੰ ਹੈਂ ਬਾਣਾ 3. ਮਹਿਰਮ ਤੂੰ।

ਸ) ਕਹੈ ਹੁਸੈਨ ਫਕੀਰ ਨਿਮਾਣਾ 4. ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੇਰਾ ਤੂੰ।

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–4, ਸ–2

24. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਵੀਉਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ)

ੳ) ਫੂਕ ਮੁਸੱਲਾ 1. ਖਾ ਮੁਰਦਾਰ

ਅ) ਨਾ ਫੜ ਤਸਬੀ 2. ਦੇ ਦੇ ਹੋਕਾ

ਏ) ਆਲਿਮ ਕਹਿੰਦਾ 3. ਭੰਨ ਸਿੱਟ ਲੋਟਾ

ਸ) ਤਰਕ ਹਲਾਲੋਂ 4. ਕਾਸਾ ਸੋਟਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ਏ–2, ਸ–1

25. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੁੱਲ੍ਹਾ ਕੀ ਜਾਣਾ ਮੈਂ ਕੌਣ)

ੳ) ਮੋਮਨ 1. ਅੱਗ

ਅ) ਕੁਫ਼ਰ 2. ਪਾਣੀ ਦਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ

ਏ) ਆਬੀ 3. ਮੁਸਲਮਾਨ

ਸ) ਆਤਸ਼ 4. ਝੂਠ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ਏ–2, ਸ–1

26. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇਸ਼ਕ ਦੀ ਨਵੀਉਂ ਨਵੀਂ ਬਹਾਰ)

ੳ) ਤਰਕ — 1. ਮਾਲ਼ਾ

ਅ) ਹਲਾਲ — 2. ਭੇਤ

ੲ) ਤਸਬੀ — 3. ਜਾਇਜ਼

ਸ) ਰਮਜ਼ — 4. ਦਲੀਲ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–1, ੲ–4, ਸ–1

27. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਤੇਰਾ ਨਾਮ ਧਿਆਈਦਾ ਸਾਈਂ)

ੳ) ਮਜਲਸ — 1. ਇਸਲਾਮ ਮਤ ਧਾਰਨ ਵਾਲ਼ਾ ਰਾਜਪੂਤ

ਅ) ਰੰਗੜ — 2. ਸੜੀ ਹੋਈ ਇੱਟ

ੲ) ਖਿੰਗਰ — 3. ਖਾਣਾ

ਸ) ਤਾਮ — 4. ਸਭਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–1, ੲ–2, ਸ–3

28. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ)

ੳ) ਸੋਹਲੇ — 1. ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਅ) ਬਾਰ — 2. ਇੱਕ ਜੰਗਲ਼ੀ ਬਿਰਖ

ੲ) ਤਰਕਸ਼ — 3. ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਗੀਤ

ਸ) ਜੰਡ — 4. ਭੱਥਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਰ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ੲ–4, ਸ–2

29. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ)

ੳ) ਛਮਕਾਂ — 1. ਸਭਾ

ਅ) ਮਜਲਸ — 2. ਮੌਤ ਦਾ ਫ਼ਰਿਸ਼ਤਾ

ੲ) ਮਲਕੁਲ ਮੌਤ — 3. ਹੰਕਾਰ

ਸ) ਗੁਮਾਨ — 4. ਪਤਲੀ ਸੋਟੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–1, ੲ–2, ਸ–3

3●. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ)

ੳ) ਤਖ਼ਤ ਹਜ਼ਾਰਾ — 1. ਸ਼ਾਨ

ਅ) ਅਲਬੇਲੜਾ 2. ਸੁਰਗ

ਏ) ਬਹਿਸ਼ਤ 3. ਰਾਂਝੇ ਦਾ ਪਿੰਡ

ਸ) ਠਾਠ 4. ਮੋਜੀ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–4, ਏ–2, ਸ–1

31. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ)

ਓ) ਜੀਉ 1. ਧੱਸ ਗਏ

ਅ) ਧਾਣੇ 2. ਜ਼ੁਲੈਖਾਂ

ਏ) ਤੈਮੂਸ ਬੇਟੀ 3. ਦੁਨੀਆ

ਸ) ਖ਼ਲਕ 4. ਦਿਲ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–1, ਏ–2, ਸ–3

32. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ)

ਓ) ਤੁਰਸਾਂ ਮੂਲ ਨਾ ਮੁੜਸਾਂ ਰਾਹੋਂ 1. ਥਲ ਮਾਰੂ ਵਿੱਚ ਮਰਸਾਂ

ਅ) ਜਬ ਲਗ ਸਾਸ ਨਿਰਾਸ ਨਾ ਹੋਵਾਂ 2. ਜਾਇ ਮਿਲਾਂ ਪਗ ਪਰਸਾਂ।

ਏ) ਜੇ ਰੱਬ ਕੂਕ ਸੱਸੀ ਦੀ ਸੁਣਸੀ 3. ਮਰਨੋਂ ਮੂਲ ਨਾ ਡਰਸਾਂ।

ਸ) ਹਾਸ਼ਮ ਨਹੀਂ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਵੈਸਾਂ 4. ਜਾਨ ਤਲੀ ਪੁਰ ਧਰਸਾਂ।

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

33. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ)

ਓ) ਪੰਧ 1. ਧੂੜ

ਅ) ਪਲੰਗੋਂ 2. ਊਠ

ਏ) ਸ਼ੁਤਰ 3. ਚੀਤਾ

ਸ) ਗਰਦ 4. ਰਸਤਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

34. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਾਦਰਯਾਰ)

ਓ) ਅਲਫ਼ ਆਖ ਸਖੀ 1. ਵੇਦ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਈ।

ਅ) ਪੂਰਨ ਪੁੱਤ ਸਲਵਾਨ 2. ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਹੋਈ।

ਏ) ਜਦੋਂ ਜੰਮਿਆ 3. ਨੇ ਜਾਇਆ ਈ

ਸ) ਸਦ ਪੰਡਤਾਂ 4. ਸਿਆਲਕੋਟ ਅੰਦਰ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

35. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕਾਦਰਯਾਰ)

ਓ) ਹਮੇਲ 1. ਖ਼ਫ਼ਾ

ਅ) ਜੂਹੇ 2. ਹੱਥ

ਏ) ਦਸਤ 3. ਹੱਦ

ਸ) ਖਫ਼ਤਨ 4. ਸੋਨੇ ਦੀ ਮਾਲ਼ਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

36. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਅਕਿਰਤਘਣ)

ਓ) ਚੋਟ ਪਈ ਦਮਾਮੇ 1. ਨਾਲੇ ਰੁੱਕੜੇ।।

ਅ) ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ 2. ਮਹਖੇ ਦੈਂਤ ਨੂੰ।।

ਏ) ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ 3. ਸੀਹਣਿ ਸਾਰ ਦੀ।।

ਸ) ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾਂ ਖਾਈ 4. ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ।।

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

37. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ)

ਓ) ਅਣੀਆਂ 1. ਚੁਬਾਰੇ

ਅ) ਧੂਮ 2. ਘੋੜੇ

ਏ) ਸਵਾਰੀ 3. ਸ਼ੋਰ

ਸ) ਅਟਾਰੀ 4. ਤਿੱਖੀਆਂ ਨੋਕਾਂ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

38. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ)

ਓ) ਫੇਰੂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਹੇਠ 1. ਉਹਨਾਂ ਗੋਰਿਆਂ ਦੇ

ਅ) ਤੋਪਾਂ ਚੱਲੀਆਂ ਨੀ 3. ਆਣ ਮੈਦਾਨ ਲੱਥੇ

ਏ) ਸਿੰਘ ਸੂਰਮੇ 2. ਵਾਂਗ ਤੋੜਿਆਂ ਦੇ

ਸ) ਗੰਜ ਲਾਹ ਸੁੱਟੇ 4. ਜਾ ਖੇਤ ਰੁੱਧੇ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

39. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਜੰਗ ਦਾ ਹਾਲ)

ੳ) ਫਰੰਗੀ — 1. ਹੌਂਦਿਆਂ

ਅ) ਧੌਂਸਾ — 2. ਅੰਗਰੇਜ਼

ੲ) ਅੰਬਾਰੀਆਂ — 3. ਨਗਾਰਾ

ਸ) ਗੁਰਮਤਾ — 4. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਫ਼ੈਸਲਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–1, ਸ–4

4●. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵਾਰਤਕ–ਭਾਗ)

ੳ) ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ — 1. ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਅ) ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ — 2. ਪ੍ਰਿੰ. ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ

ੲ) ਬੋਲੀ — 3. ਸ. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ

ਸ) ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ — 4. ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–2, ੲ–3, ਸ–1

41. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵਾਰਤਕ–ਭਾਗ)

ੳ) ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ — 1. ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ

ਅ) ਪ੍ਰੋ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ — 2. ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ

ੲ) ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ — 3. ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ

ਸ) ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ — 4. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–1, ਸ–4

42. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ)

ੳ) ਕੁਰਾਹੀਆ — 1. ਰੱਬੀ

ਅ) ਡੂੰਮ — 2. ਰਬਾਬੀ ਦਾ ਨਾਂ

ੲ) ਫਰਹਿੰਦਾ — 3. ਇੱਕ ਜਾਤ

ਸ) ਅਰੀਮ — 4. ਰਾਹੋਂ ਭਟਕਿਆ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

43. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ)

ੳ) ਮਰਦਾਨਾ — 1. ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ

ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 2. ਰਬਾਬੀ

ਏ) ਫਰਹਿੰਦਾ 3. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–2,

44. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ)

ੳ) ਕਾਰਲਾਈਲ ਦਾ ਸੁਭਾਅ 1. ਘਰ ਵਿੱਚ

ਅ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਨਾਂ 2. ਖਿਝੂ ਤੇ ਸੜੂ

ਏ) ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਆਚਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ 3. ਅਡਿਆਲਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

45. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ)

ੳ) ਪਰਮਾਰਥ 1. ਇਮਾਨਦਾਰ

ਅ) ਉਦਰੇਵਾਂ 2. ਸਦਾਚਾਰਿਕ

ਏ) ਇਖ਼ਲਾਕੀ 3. ਉੱਚ ਮਨੋਰਥ

ਸ) ਦਿਆਨਤਦਾਰ 4. ਉਦਾਸੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ਏ–2, ਸ–1

46. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੋਲੀ)

ੳ) ਵਿਰਵੇ 1. ਕੁਰਬਾਨ

ਅ) ਚਰਵਾਹੇ 2. ਆਜੜੀ

ਏ) ਮੋਤਬਿਰ 3. ਮੁਹਤਬਰ

ਸ) ਨਿਛਾਵਰ 4. ਵਾਂਝੇ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–2, ਏ–3, ਸ–1

47. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੋਲੀ)

ੳ) ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸਰੀਰ ਦਾ ਚਿੱਤਰ 1. ਅੰਨ੍ਹੇ

ਅ) ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ 2. ਮੂੰਹ

ਏ) ਆਮ ਕਰਕੇ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ 3. ਬੋਲੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

48. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ)

ੳ) ਅਰਦਾਸ 1. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

ਅ) ਖ਼ਾਲਸਾ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਟ੍ਰੈਕਟ ਦਾ ਨਾਂ 2. ਸੁਕਰਾਤ

ਏ) ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਿਆਣਾ ਆਦਮੀ 3. ਸਿੱਖ ਧਰਮ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–2

49. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ)

ੳ) ਅਹਿਮੀਅਤ 1. ਸਾਮ੍ਹਣੇ

ਅ) ਨਿਸਤਾਰਾ 2. ਧਨ, ਪਦਾਰਥਿਕ ਸੰਸਾਰ

ਏ) ਮਾਇਆ 3. ਛੁਟਕਾਰਾ

ਸ) ਸਾਖਯਾਤ 4. ਮਹੱਤਤਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

5●. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ)

ੳ) ਪਲਟਨ 1. ਨਸੀਹਤ

ਅ) ਪਰਿਪੱਕ 2. ਇਤਿਹਾਸ

ਏ) ਤਵਾਰੀਖ਼ 3. ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ

ਸ) ਹਿਦਾਇਤ 4. ਪੈਦਲ ਸੈਨਾ ਦਾ ਦਸਤਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

51. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ)

ੳ) ਬਾਬਾ 1. ਕੂਕੇ

ਅ) ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ 2. ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ

ਏ) ਮਾਈ ਜੱਸੋ 3. ਅਰਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–2

52. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ)

ੳ) ਕਾਲੀਦਾਸ 1. ਮਾਲਵਾ ਸੰਮਤ

ਅ) ਭਾਰਤ ਦਾ ਸ਼ੈਕਸਪੀਅਰ 2. ਮਹਾਂਕਵੀ

ਏ) ਬਿਕਰਮੀ ਸੰਮਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਾਂ 3. ਕਾਲੀਦਾਸ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

53. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ)

ੳ) ਰਸਿਕ	1. ਵਿਅੰਗ
ਅ) ਮਨੋਹਰ	2. ਅਧਿਆਏ
ੲ) ਸਰਗ	3. ਮਨ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਵਾਲ਼ਾ
ਸ) ਕਟਾਖਸ਼	4. ਰਸ ਜਾਂ ਸਵਾਦ ਮਾਣਨ ਵਾਲ਼ੇ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

53. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮਹਾਂਕਵੀ ਕਾਲੀਦਾਸ)

ੳ) ਰਘੂਵੰਸ਼	1. ਦੁਸ਼ਯੰਤ–ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ
ਅ) ਕੁਮਾਰ ਸੰਭਵ	2. ਰੁੱਤਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ
ੲ) ਰਿਤੂ ਸੰਹਾਰ	3. ਪਾਰਬਤੀ ਤੇ ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਦੀ ਪ੍ਰੇਮ–ਮਿਲ਼ਨੀ
ਸ) ਅਭਿਗਯਾਨ ਸ਼ਾਕੁੰਤਲਾ	4. ਬਾਲਮੀਕੀ ਰਮਾਇਣ ਆਧਾਰਿਤ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

54. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ)

ੳ) ਅਜਨਬੀ	1. ਸ਼ਤੀਰੀ
ਅ) ਦਿਗ ਵਿਜੈ	2. ਖਾਣ–ਪੀਣ ਦੀ ਸਮਗਰੀ
ੲ) ਰਸਤ	3. ਜਿੱਤ
ਸ) ਲਟੈਣ	4. ਓਪਰਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

55. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ–ਵਡੇਰੇ)

ੳ) ਬਾਬੇ ਪੁੰਨੂ ਦਾ ਪਿੰਡਾ ਸੀ	1. ਛਾਪੇ ਪਿੰਡ
ਅ) ਪਹਿਲਵਾਨ ਦਾ ਪਿੰਡਾ ਲਿਸ਼ਕ ਰਿਹਾ ਸੀ	2. ਖੁਰਦਰਾ
ੲ) ਲੇਖਕ ਦੇ ਦਾਦੇ ਵਿਆਹ ਉੱਤੇ ਗਏ	3. ਨਾਗ ਵਾਂਗ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–1

56. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ)

ੳ) ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ	1. ਸ਼ੈਵਿਸ਼ਵਾਸ
ਅ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ	2. ਦਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ਼ ਨਿਰੰਤਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ

ਏ) ਤੁਰਨ ਨਾਲ਼ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ — 3. ਤੁਰਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–1

57. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਤੁਰਨ ਦਾ ਹੁਨਰ)

ਓ) ਫ਼ਿਲਾਸਫ਼ਰ — 1. ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ਾ

ਅ) ਟਪਲਾ — 2. ਚਾਹ

ਏ) ਲਾਲਸਾ — 3. ਭਰਮ–ਭੁਲੇਖਾ

ਸ) ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ — 4. ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

58. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵਾਰਤਕ–ਭਾਗ)

ਓ) ਬਾਬਾ — 1. ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਿਕਰਮਾਜੀਤ ਦੇ 9 ਦਰਬਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ

ਅ) ਰਿਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕੁੜੀ — 2. ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾਲ਼ ਰਬਾਬੀ

ਏ) ਕਾਲੀਦਾਸ — 3. ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਸ) ਮਰਦਾਨਾ — 4. ਸ਼ਕੁੰਤਲਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–4, ਏ–1, ਸ–2

59. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ :

ਓ) ਬੋਲੀ — 1. ਨਰੋਏ ਸਰੀਰ ਵਾਲ਼ੇ, ਖਾਣ–ਪੀਣ ਵਾਲ਼ੇ, ਨਾਮੀ ਪਹਿਲਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਲਾਉਣ ਵਾਲ਼ੇ

ਅ) ਘਰ ਦਾ ਪਿਆਰ — 2. ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਸਾਧਨ

ਏ) ਅਰਦਾਸ — 3. ਜਿੱਥੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਪਲ਼ਦੀਆਂ ਹਨ

ਸ) ਸਾਡੇ ਵੱਡੇ ਵਡੇਰੇ — 4. ਆਤਮਾ ਦਾ ਚਿੱਤਰ

ਉੱਤਰ – ਓ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

6●. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵੰਨਗੀ–ਕਹਾਣੀਆਂ)

ਓ) ਕੁਲਛੀ — 1. ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ

ਅ) ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ — 2. ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ

ਏ) ਅੰਗ–ਸੰਗ — 3. ਰਘੁਬੀਰ ਢੰਡ

ਸ) ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ — 4. ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ

ਉੱਤਰ – ਉ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

61. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਵੰਨਗੀ–ਕਹਾਣੀਆਂ)

ਉ) ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ	1. ਅਜੀਤ ਕੌਰ
ਅ) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ	2. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ
ਏ) ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ	3. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਏ–2

62. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ :

ਉ) ਬੰਬ ਕੇਸ	1. ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਅ) ਨਾਇਕ	2. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ
ਏ) ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ	3. ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ
ਸ) ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ	4. ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

ਉੱਤਰ – ਉ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

63. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਕੁਲਛੀ)

ਉ) ਧਨ–ਕੁਬੇਰ	1. ਮੁਸੀਬਤ ਟਲ਼ੀ
ਅ) ਬਿਹਬਲ	2. ਬੇਚੈਨ
ਏ) ਮੱਛਰਦਾ	3. ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਕਰਦਾ
ਸ) ਬਲਾ ਟਲ਼ੀ	4. ਧਨੀ ਆਦਮੀ

ਉੱਤਰ – ਉ–4, ਅ–2, ਏ–3, ਸ–1

64. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਮੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ)

ਉ) ਮਾਸੀ ਦੇ ਵਾਲ਼, ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਦੰਦ	1. ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਦੀ ਪਤਨੀ (ਅ)
ਅ) ਬਿੰਦੂ	2. ਸਵਰਗ ਦਾ ਦਿਨ (ਏ)
ਏ) ਐਤਵਾਰ	3. ਨੀਗਰੋ ਮੁਟਿਆਰ (ਉ)

ਉੱਤਰ – ਉ–3, ਅ–1, ਏ–2

65. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਅੰਗ–ਸੰਗ)

ਉ) ਆਤੁਰ	1. ਛੋਟ
ਅ) ਨਿੰਮੋਝੂਣ	2. ਦੁਖੀ

ਇ) ਜ਼ਮੀਰ 3. ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ

ਸ) ਰਿਆਇਤ 4. ਆਤਮਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਇ–4, ਸ–1

66. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਬ ਬਹਾਦਰ)

ੳ) ਰਾਤਬ 1. ਘੋੜ-ਸਵਾਰ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਦਸਤਾ

ਅ) ਖ਼ਸਲਤ 2. ਗ਼ੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ

ਇ) ਵਿਸ਼ ਘੋਲਣਾ 3. ਹਾਥੀ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ

ਸ) ਰਿਸਾਲਾ 4. ਸੁਭਾਅ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ਇ–2, ਸ–1

67. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ)

ੳ) ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ 1. ਮਹੌਤ

ਅ) ਮਾਤਾਦੀਨ 2. ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਅਸਤਬਲ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ

ਇ) ਮਾਤਾਦੀਨ ਦਾ ਭਰਾ 3. ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਾ ਹਾਥੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–2, ਇ–1

68. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ)

ੳ) ਤੌਖ਼ਲਾ 1. ਇਤਰਾਜ਼

ਅ) ਖ਼ਿਆਨਤ 2. ਬਿਮਾਰੀ

ਇ) ਮਰਜ਼ 3. ਬੇਈਮਾਨੀ

ਸ) ਉਜਰ 4. ਫ਼ਿਕਰ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ਇ–2, ਸ–1

69. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ)

ੳ) ਸ਼ਰਨ ਕੌਰ 1. ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ

ਅ) ਹੁਸ਼ਨਾਕ 2. ਲਾਜ ਦੀ ਮਾਂ

ਇ) ਲਾਜ 3. ਸੂਬੇਦਾਰ ਮੇਜਰ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਇ–1

7●. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ)

ੳ) ਫ਼ਰੰਟ — 1. ਸਹਿਮਿਆ ਹੋਇਆ

ਅ) ਸੂਲ਼ ਵਾਂਗ ਚੁਭਣਾ — 2. ਗੱਡਾ

ਇ) ਗੱਡ — 3. ਬਹੁਤ ਤਿੱਖਾ ਦਰਦ ਹੋਣਾ

ਸ) ਤਰਾਸ-ਤਰਾਸ ਕਰਦਾ — 4. ਸੀਮਾ

ਉੱਤਰ - ੳ-4, ਅ-3, ਇ-2, ਸ-1

71. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ)

ੳ) ਠੱਠੀਖਾਰਾ — 1. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਾਪੂ

ਅ) ਚੂਹੜਕਾਣਾ — 2. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿੰਡ

ਇ) ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ — 3. ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਿੰਡ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ਇ-1

72. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ)

ੳ) ਫ਼ਗੀਦਾ — 1. ਰਸ਼ੀਦ

ਅ) ਮਿਹਦੇ ਦਾ ਕੈਂਸਰ — 2. ਰਸ਼ੀਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ

ਇ) ਅਸਲਮ — 3. ਰਸ਼ੀਦ ਦੀ ਪਤਨੀ

ਉੱਤਰ - ੳ-3, ਅ-1, ਇ-2

73. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ)

ੳ) ਮੁਕਾਮ — 1. ਪਕੜ

ਅ) ਕਾਇਨਾਤ — 2. ਪੜਾਅ

ਇ) ਗਰਿਫ਼ਤ — 3. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ਇ-1

74. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ)

ੳ) ਬਵੰਡਰ — 1. ਸਾਂਝ

ਅ) ਤਸੱਵਰ — 2. ਤੋਰਨਾ

ਇ) ਰੁਖ਼ਸਤ — 3. ਖ਼ਿਆਲੀ ਤਸਵੀਰ

ਸ) ਸ਼ਿਰਕਤ — 4. ਗ਼ੁਬਾਰ

ਉੱਤਰ - ੳ-4, ਅ-3, ਇ-2, ਸ-1

75. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਬ ਕੇਸ)

ੳ) ਦੀਪੋ — 1. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਗੁਆਂਢਣ

ਅ) ਵਜ਼ੀਰਾ — 2. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਧੀ

ੲ) ਮਾਨਾਂ — 3. ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ੲ-1

76. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਬ ਕੇਸ)

ੳ) ਮਫ਼ਰੂਰ — 1. ਜੁਰਮ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ

ਅ) ਪਰੋਖੋਂ — 2. ਚਤਰ

ੲ) ਖਚਰੀ — 3. ਹਿੰਮਤ

ਸ) ਤਫ਼ਤੀਸ਼ — 4. ਫ਼ਰਾਰ ਹੋਇਆ

ਉੱਤਰ - ੳ-4, ਅ-3, ੲ-2, ਸ-1

77. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਬੰਬ ਕੇਸ)

ੳ) ਖੜਕਾ-ਧੜਕਾ — 1. ਭਗੌੜਾ ਦੋਸ਼ੀ

ਅ) ਮਫ਼ਰੂਰ — 2. ਕਿਸੇ ਦੀ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ

ੲ) ਵਰੰਟ — 3. ਰੋਹਬ-ਦਾਬ

ਉੱਤਰ - ੳ-3, ਅ-1, ੲ-2

78. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਨਾਇਕ)

ੳ) ਜੱਜ — 1. ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੂਜਾ ਰੂਪ

ਅ) ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ — 2. ਪਿਤਾ ਦਾ ਤੀਜਾ ਰੂਪ

ੲ) ਅਫ਼ਸਰ — 3. ਨਾਇਕ ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਲੇਖਕ

ਉੱਤਰ - ੳ-2, ਅ-3, ੲ-1

79. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਨਾਇਕ)

ੳ) ਜਨਾਜ਼ਾ — 1. ਬੇਅਦਬ

ਅ) ਤਾਇਨਾਤ — 2. ਵਿਵਾਦ

ੲ) ਤਕਰਾਰ — 3. ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣਾ

ਸ) ਗੁਸਤਾਖ਼ — 4. ਅਰਥੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

80. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ)

ੳ) ਬਲਵੰਤ ਢਿੱਲੋਂ	1. ਹਰਦੇਵ ਦੀ ਪੰਜਾਬਣ ਪਤਨੀ
ਅ) ਹਕੂਮਤ ਰਾਏ	2. ਹਰਦੇਵ ਦਾ ਛੋਟਾ ਭਰਾ
ੲ) ਸੁਖਦੇਵ ਬਾਜਵਾ	3. ਹਰਦੇਵ ਦਾ ਗੁਆਂਢੀ ਦੋਸਤ
ਸ) ਸ਼ਰਨਜੀਤ	4. ਹਰਦੇਵ ਦਾ ਦੋਸਤ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ੲ–2, ਸ–1

81. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਅਰਥਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ)

ੳ) ਗਵਾਰ	1. ਗੰਦਾ
ਅ) ਗ਼ੈਰਤ	2. ਮਾਹੌਲ
ੲ) ਗ਼ਲੀਜ਼	3. ਮੂਰਖ
ਸ) ਫ਼ਿਜ਼ਾਵਾਂ	4. ਅਣਖ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ੲ–1, ਸ–2

82. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ)

ੳ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ	1. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਪੁੱਤਰੀ
ਅ) ਪੁਖ਼ਤਾ	2. ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੀ ਪਤਨੀ
ੲ) ਖ਼ਲਕਤ	3. ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ੲ–2

83. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ)

ੳ) ਸਲਤਨਤ	1. ਦੁਨੀਆਂ
ਅ) ਜ਼ੀਨਤ-ਉਨ-ਨਿਸਾ	2. ਝੂਠ
ੲ) ਬੇਗਮ ਉਦੇਪੁਰੀ	3. ਰਾਜ
ਸ) ਕੁਫ਼ਰ	4. ਪੱਕਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–4, ੲ–1, ਸ–2

84. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ)

ੳ) ਸੁਖਦੇਵ	1. ਮਾਂ

ਅ) ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ 2. ਵਹੁਟੀ

ਏ) ਮਨਜੀਤ 3. ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–2

85. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ)

ੳ) ਹਮਾਤੜ 1. ਮਨਸਾ

ਅ) ਕਲ਼ੇਸ 2. ਕੜਾਹ

ਏ) ਕੁਣਕੇ 3. ਝਗੜਾ

ਸ) ਮਨਸੂਬੇ 4. ਸਿੱਧਾ–ਸਾਦਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–4, ਅ–3, ਏ–2, ਸ–1

86. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਨਾਵਲ ਦਾ ਲੇਖਕ 1. ਸਵੇਰ

ਅ) ਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2. ਨਰਿੰਜਨ ਤਸਨੀਮ

ਏ) ਪਹਿਲੇ ਕਾਂਡ ਦਾ ਨਾਂ 3. ਤਿੰਨ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

87. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਨਾਵਲ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ 1. ਸਵੇਰ

ਅ) ਦੂਜੇ ਕਾਂਡ ਦਾ ਨਾਂ 2. ਦੁਪਹਿਰ

ਏ) ਪਹਿਲੇ ਕਾਂਡ ਦਾ ਨਾਂ 3. ਉੱਤਮ ਪੁਰਖੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–2, ਏ–1

88. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ 1. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਅ) ਨਾਇਕ ਦਾ ਕੰਮ 2. ਬੰਤਾ

ਏ) ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ 3. ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

89. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਨ ਦਾ ਦਿਨ 1. ਤਾਰੋ

ਅ) ਬੰਤੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਮ 2. ਫੁੰਮਣ

ਏ) ਬੰਤੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਮ 3. ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–1, ਏ–2

9●. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਦਿਆਲੇ ਦਾ ਕੰਮ 1. 3●–35 ਸਾਲ

ਅ) ਕਾਲਕਾ ਮੇਲ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ 2. ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ

ਏ) ਬੰਤੇ ਦੀ ਉਮਰ 3. ਸਵੇਰੇ 6 ਵਜੇ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

91. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਬੰਤੇ ਦੇ ਬੱਚੇ 1. ਪੰਜਵੀਂ ਫ਼ੇਲ੍ਹ

ਅ) ਛੋਟੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਉਮਰ 2. 3 ਸਾਲ

ਏ) ਬੰਤੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ 3. 3 (ਤਿੰਨ)

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–2, ਏ–1

92. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਬੰਤੇ ਦੀਆਂ ਭੈਣਾਂ 1. ਘਣਸ਼ਾਮ

ਅ) ਬੰਤੇ ਦੇ ਪਿਓ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ 2. ਤਿੰਨ

ਏ) ਹਲਵਾਈ ਦਾ ਨਾਂ 3. ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਫ਼ਿਕਰ ਕਾਰਨ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ਏ–1

93. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ 1. ਵਿਚੋਲਣ

ਅ) ਸੋਨੇ ਦੀ ਚਿੜੀ 2. ਭਾਰਤ

ਏ) ਲਾਜੋ 3. ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲ਼ਾ ਬਾਗ਼

ਉੱਤਰ – ੳ–3, ਅ–2, ਏ–1

94. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ੳ) ਸ਼ੀਲਾ 1. ਲਾਜੋ ਦੀ ਕਿਰਾਏਦਾਰਨੀ

ਅ) ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ 2. ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਚਲਾਕ

ਏ) ਫੂਲਾਂ ਰਾਣੀ 3. ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਸੀ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–2, ਏ–1

95. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ਓ) ਦਿਆਲੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ 1. ਦੋ

ਅ) ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰਨੀ ਦੇ ਬੱਚੇ 2. ਸੁਨੱਖਾ ਤੇ ਹਸਮੁਖ

ਏ) ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਡਾਕਟਰ 3. ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–1, ਏ–2

96. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ਓ) ਹਮੀਦ 1. ਪੇਟ–ਗੈਸ ਤੇ ਡਕਾਰਾਂ ਦੀ

ਅ) ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੇ ਪਿਓ ਨੂੰ ਬਿਮਾਰੀ 2. ਪਰਵੇਜ਼ ਤੇ ਅਸ਼ਕ

ਏ) ਕਵੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 3. ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ ਮਿੱਤਰ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–1, ਏ–2

97. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ਓ) ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ੇ ਬਾਸ ਦਾ ਨਾਮ 1. ਸੁਸ਼ਮਾ

ਅ) ਸਕੂਟਰ ਵਾਲ਼ੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਮ 2. ਇਨਸਪੈੱਕਟਰ

ਏ) ਸ਼ਰਾਬੀ 3. ਮਿ: ਰੋਸ਼ਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–3, ਅ–1, ਏ–2

98. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ)

ਓ) ਫੁੰਮਣ 1. ਦੁਖਾਂਤਮਈ

ਅ) ਤਾਰੋ ਦਾ ਕੰਮ 2. ਰਾਜਾ ਬੇਟਾ

ਏ) ਨਾਵਲ ਦਾ ਅੰਤ 3. ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣ ਦਾ

ਉੱਤਰ – ਓ–2, ਅ–3, ਏ–1

99. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ)

ਓ) ਮਰਸੀ 1. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦਾ ਬੱਚਾ

ਅ) ਸ਼ਰਨਜੀਤ 2. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪਤਨੀ

ਏ) ਨੀਟੂ 3. ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–1

1●●. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਕਰੋ : (ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ)

ੳ) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ	1. ਬੇਗ਼ਮ ਉਦੇਪੁਰੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ
ਅ) ਭਾਈ ਦਯਾ ਸਿੰਘ	2. ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ
ੲ) ਸ਼ਹਿਜਾਦਾ ਕਾਮਬਖ਼ਸ਼	3. ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘ

ਉੱਤਰ – ੳ–2, ਅ–3, ੲ–1

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 16 : ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।

ਕੁਲਛੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: –●1) ਕੁਲਛੀ ਵਾਲ਼ੇ ਦਾ ਹੋਕਾ ਸੁਣ ਕੇ ਲੇਖਕ ਕੀ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ?

ਉੱਤਰ : ਕੁਲਛੀ ਵਾਲ਼ੇ ਦਾ ਹੋਕਾ ਸੁਣ ਕੇ ਲੇਖਕ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਚਿੱਟੀ ਦੁੱਧ-ਕੁਲਛੀ ਨੱਚਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਕਰਕੇ ਕੁਲਛੀ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਸੀ। ਉਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ ਤਾਂ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਦਰ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉੱਡ-ਪੁੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਤੰਗੀ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾਤ ਦੀ ਤੰਗੀ ਤੋਂ ਵੀ ਭੈੜੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: –●2) ਲੇਖਕ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਇਕੱਲੇ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਕਿਸੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣਨੀ। ਮੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਖੁੱਸ ਜਾਣ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਸਤਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਭਵਿਖ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਤਨਖ਼ਾਹ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: –●3) ਕਾਕਾ ਸੁਫਨੇ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਬੁੜਬੁੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਕਾਕੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਲਛੀ ਖੁਆਉਣ ਦਾ ਵਾਇਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇਹ ਵਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਲਛੀ ਖਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ 'ਕੁਛੀ-ਕੁਛੀ' ਬੁੜਬੁੜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: –●4) ਵਿਦੇਸ਼ੋਂ ਆਏ ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਕੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਬਲਵੰਤ ਰਾਏ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਗਿਆਂ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਬੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਟਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਜਨਮੇ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਗੁਆਂਢਣਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬੋਲੀ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: –●5) ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਸੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਲੇਖਕ ਦੀ ਮਾਸੀ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਹੁਤ ਮਿਲਾਪੜਾ ਤੇ ਮਿੱਠਾ ਸੀ। ਉਹ ਨੇਕ ਭਾਵਨਾ ਵਾਲ਼ੀ ਔਰਤ ਸੀ। ਉਹ ਕਰਮਸ਼ੀਲ ਸੀ। ਮਾਸੀ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਦ ਵੰਡਾਉਣ ਵਾਲ਼ੀ ਔਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੰਦਰ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -●6) ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਵਤੀਰਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਰਤੀ ਬੱਚੇ ਆਪਹੁਦਰੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿ ਬੜਾ ਰੁੱਖਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਰਦਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -●7) ਮਾਸੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇੰਡੀਆ ਮੁੜ ਕਿਉਂ ਪਰਤ ਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਮਾਸੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹਰ ਭੌਤਿਕ ਸੁੱਖ-ਆਰਾਮ ਭੋਗ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦਾ ਰੁੱਖਾਪਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਘਾਟ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ। ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਨੂੰਹ ਕੋਲ਼ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਤੇ ਨਿੱਕੀ ਪੋਤਰੀ ਕਹਿਣੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵੱਡੀ ਪੋਤਰੀ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਚੰਗੀ ਸੀ। ਫੇਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਘੱਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮਾਸੀ ਨਾਲ਼ ਬਹੁਤੀ ਭਿੱਜਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਹਿੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਸੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲਤਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਪਰਤ ਆਉਂਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -●8) ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਹੀ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ?

ਉੱਤਰ : ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਫ਼ੀਮ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਵੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -●9) ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕ ਕਿਹੋ-ਜਿਹੇ ਬਾਪ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਅਮਰੀਕ ਦਾ ਪਿਓ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸਰੀਰਿਕ ਬਣਤਰ ਅਜਿਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕ ਨੂੰ ਜਦ ਵੀ ਕੋਈ ਅਜਨਬੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਾ ਤਾਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਹ ਅਮਰੀਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਹੀ ਸਮਝਦਾ। ਅਮਰੀਕ ਨੂੰ ਇਹ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਪਿਓਆਂ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ-ਸਿਆਣੇ ਅਤੇ ਧੌਲੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਾਲ਼ੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -1●) ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨਾਲ਼ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਅਮਰੀਕ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿਓ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ।

ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -11) ਬੰਮ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਨਾਲ਼ ਕਿਸ ਗੱਲੋਂ ਈਰਖਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਬੰਮ ਨੂੰ ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਨਾਲ਼ ਈਰਖਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਰਾਤਬ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਖੋਂਹਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ਼ ਈਰਖਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸੀ ਕਿ ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਕਾਰਨ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਮਿਲ਼ ਗਈ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -12) ਮਹਾਰਾਜ ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਪ੍ਰਤਿ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਵਤੀਰਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਮਹਾਰਾਜ ਤੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਪਤਿ ਵਰਤਾਓ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰਾ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜ ਉਸ ਦੀ ਅਣਖ ਦੀ ਕਦਰ ਪਾਉਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਜਲਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬੰਮ ਤਮਾਸ਼ਬੀਨ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਮ ਦੀ ਥਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਉਸ ਪ੍ਰਤਿ ਵਿਹਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਅਪਣੱਤ ਨਾਲ਼ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਮਿਲ਼ਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਡੂ ਜਾਂ ਪਰੌਂਠੇ ਖੁਆਉਂਦੀ ਤੇ ਬੰਮ ਬੜੇ ਚਾਅ ਨਾਲ਼ ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਫ਼ੌਮ੍ਰਣੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਘੁੰਮਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਬੰਮ ਪ੍ਰਤਿ ਵਰਤਾਓ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਤੇ ਅਪਣੱਤ ਭਰਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -13) ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਸੰਗਲ਼ ਤੋੜ ਕੇ ਕੀ ਤਬਾਹੀ ਕੀਤੀ?

ਉੱਤਰ : ਬੰਮ ਬਹਾਦਰ ਸੰਗਲ਼ ਤੁੜਾ ਕੇ ਸਿੱਧਾ ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਦੇ ਬਾਗ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਾਗ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੂਟੇ ਪੁੱਟ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਉੱਗਿਆ ਸਭ ਰੋਲ਼ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਤਾ ਦੀਨ ਦੇ ਬਾਲ-ਬੱਚੇ ਘਰ ਖ਼ਾਲੀ ਕਰ ਕੇ ਨੱਠ ਗਏ। ਬੰਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਢਾਹ ਕੇ ਖੋਲ਼ਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੀ ਸੁੰਡ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਭਰ ਲਿਆ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਉਹ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਾਛੜ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਬਾਗ਼ੀ ਦੀ ਧੀ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -14) ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਉੱਤਰ : ਪਿਤਾ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ 'ਤੇ ਲਾਜ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭੂਆ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੁਖ਼ਾਰ ਤੋਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਪਿਤਾ ਜੀ ਕੋਲ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਵਾਸਤੇ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਜਦੋਂ ਭੂਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਅਜੇ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਿਤਾ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਭੂਆ ਜੀ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਕਿੰਨੀ ਸੀ। ਉਹ ਤਾਂ ਇਸ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਕੀ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ?

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -15) ਵੀਰਾਂ ਵਾਲ਼ੀ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਸਨ?

ਉੱਤਰ : ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਹੰਝੂਆਂ ਭਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ਼ ਲਾਜ ਨੂੰ ਗਲ਼ੀ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦਿਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਪਤੀ ਨਾਲ਼ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਫ਼ਿਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਤੇ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਜ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਉਸ ਕੋਲ਼ ਅਮਾਨਤ ਛੱਡ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਵੀਰਾਂ ਦੇ ਮਨ ਉੱਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਤੋਂ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨਾਲ਼ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ ਭੇਤ ਲੁਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਭਰਾ ਵੀ ਅਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਖ਼ਿਆਨਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਦਮਾ ਉਹ ਨਾ ਸਹਾਰ ਸਕੀ ਤੇ ਇਸ ਸਦਮੇ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਮਰ ਗਈ।

ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -16) ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੀ?

ਉੱਤਰ : ਕਰਮ ਸਿੰਘ 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਪਿੰਡ ਠੱਠੀਖਾਰਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਭਰਾ ਦਾ ਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੀ ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਕਾਕਾ ਵੀ ਸੀ। ਉਹ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਹੌਲਦਾਰ ਸੀ। ਉਹ ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਸਮੇਂ ਬਰਮਾ ਵਿੱਚ ਜਪਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਮਿੱਤਰ ਸੀ। ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਿੱਠੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਾਲ਼ਾ, ਪੱਕਾ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ, ਚੁਸਤ ਸਰੀਰ ਵਾਲ਼ਾ, ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ਼ ਮੋਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ਾ ਤੇ ਸਵੇਰੇ ਛੇਤੀ ਉੱਠਣ ਵਾਲ਼ਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ। ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਖਾਂਤਕ ਰੰਗ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -17) ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਛੁਪਾਈ ਤੇ ਕਿਉਂ?

ਉੱਤਰ : ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਛੁਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ੌਜੀ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋਸਤ ਦੀ ਉਸ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਸੁਆਦ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਖ਼ੁਸ਼ੀ- ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਛੁੱਟੀ ਗੁਜ਼ਾਰ ਕੇ ਜਾਵੇ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -18) ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ' ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ?

ਉੱਤਰ : ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਸੁਆਦ ਖ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡੋਂ ਵਾਪਸ ਮੁੜਦੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਦੋਂ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਮਾਝੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੁਆਲ਼ੇ ਬਣੇ ਕਿਲ੍ਹੇ-ਕੋਟ ਦੇਖੇ ਤੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਬਣੀਆਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਧਾਂ ਬਣੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਇਆ ਕਿ ਧਾੜਵੀਆਂ ਨਾਲ਼ ਲੜਨ-ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੱਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਬਾਪੂ ਵਿੱਚ ਏਨੀ ਸਹਿਣ-ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੌਲ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਭਾਰ ਆਪ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਬਲ਼ਦ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਸਿੰਙਾਂ ਉੱਤੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਾਪੂ ਵੀ ਇੱਕ ਬਲ਼ਦ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਦੇਣ ਲਈ ਦੁੱਖ ਦਾ ਭਾਰ ਆਪ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਲੇਖਕ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ 'ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਬਲ਼ਦ' ਆਖਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -19) ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਆਏ?

ਉੱਤਰ : ਡਾਕੀਏ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਕੋਲ਼ ਬੈਠਾ ਦੇਖ ਕੇ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਾਪੂ ਨੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਖ਼ਬਰ ਛੁਪਾ ਕੇ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਛੁਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ ਕਿਉਂਕਿ ਡਾਕੀਏ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਭਾਰ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਹੁਣ ਫ਼ਾਇਦਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਉਸ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਵਹਿ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਤੇ ਮਾਨ ਸਿੰਘ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਕੋਲ਼-ਕੋਲ਼ ਬੈਠੇ ਆਪਣੇ ਦਿਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਹਲਕਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਇੱਕ ਪੈਰ ਘੱਟ ਤੁਰਨਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -2●) ਡਾਕਟਰ ਰਸ਼ੀਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਡਾਕਟਰ ਰਸ਼ੀਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕਾ ਗਏ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂਜੋ ਮਿਹਦੇ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਮਰੀਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਵੀ ਦਾਖ਼ਲ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਾਲਤ ਵਿਗੜਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸਹਾਇਕ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -21) ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਉਂ ਸੋਚਿਆ?

ਉੱਤਰ : ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮਿਹਦੇ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਦੱਸੀ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਸਮਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਰੌਲ਼ੇ ਤੇ ਦਰੀਆਗੰਜ ਦੇ ਘੁਰਨੇ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤੇ ਪੱਕੀ ਹਵੇਲੀ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਜ਼ਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: -22) ਰਸ਼ੀਦ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਲਈ ਕੀ ਸ਼ੌਂਕ ਪਾਲ਼ਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ : ਰਸ਼ੀਦ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸ਼ੌਂਕ ਪਾਲ਼ ਲਏ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਨੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੇ ਪੌਦੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹ ਮਾਰਚ ਦੇ ਅੱਗੇ-ਪਿੱਛੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ, ਸਫ਼ੈਦ, ਸੁਰਮਈ, ਚਿੱਤਰ-ਮਿਤਰੇ ਤੇ ਬ੍ਰਾਊਨ ਰੰਗ ਦੇ ਕਬੂਤਰ ਪਾਲ਼ ਲਏ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਖੇਡਦਾ ਤੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਤੇ ਦਾਣਾ ਖੁਆਉਂਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਰੀਆਂ ਤੇ ਨਾਚ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦਾ। ਉਹ ਚਿੜੀਆਂ ਦੇ ਚੂਹਕਣ, ਸਵੇਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹਨ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਰਹਿੰਦੇ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ। ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਬਲ਼ੂੰਗੜਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ਼ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ਼ ਖੇਡਣ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹੋਮ-ਵਰਕ ਵੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਧਰੋਂ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਤੋਤੇ ਖ਼ਰੀਦ ਲਿਆਂਦੇ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪਿੰਜਰੇ ਬਣਵਾਉਂਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਟਕਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਣ ਲਈ ਦਾਣੇ ਆਦਿ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕਰਦਾ ਤੇ ਪਿੰਜਰਿਆਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਵੀ ਕਰਦਾ।

ਇਕਾਂਗੀ-ਪਾਤਰ ਚਿਤਰਨ

ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ: 17.

ਪ੍:1) ਪੁੱਤਰ (ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ) ਦਾ ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਪੁੱਤਰ 'ਨਾਇਕ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬੀ. ਏ. ਕਾਲਜ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ਸਟ ਰਹਿ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਰਥਾਤ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲ਼ ਟੱਕਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਨਾਲ਼ ਕਾਟਵੀਂ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ, ਹਾਜ਼ਰ-ਜਵਾਬ, ਦਲੇਰ ਤੇ ਖਰੀ-ਖਰੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਤਾ ਦੀ ਬੁਜ਼ਦਿਲੀ ਤੋਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲ਼ਾ, ਸੁਹਿਰਦ, ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਤੇ ਸੁਲ਼ਝਿਆ ਹੋਇਆ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਪਿਤਾ ਰੂਪ ਨਾਲ਼ ਪਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਫੋਕੀ ਦੇਸ-ਭਗਤੀ ਦੀ ਥਾਂ ਦੇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਦਰੋਹੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲ਼ਾ, ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਨਾਲ਼ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੁੱਦਣ ਵਾਲ਼ੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:2) ਪਿਤਾ ਦਾ ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਪਿਤਾ 'ਨਾਇਕ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਤਿੰਨ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ : ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਸੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇ ਕਚਹਿਰੀ ਦੇ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਮੈਟ੍ਰਿਕ ਪਾਸ ਹੈ। ਉਹ ਕਮੇਟੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਜੋ ਐੱਮ. ਏ. ਪਾਸ ਹੈ ਤੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਨੇ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਾਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਰਥਾਤ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

1) **ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ** :- ਪਿਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਕੁਰਸੀ ਉੱਪਰ ਬੈਠੇ ਇੱਕ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ਼ ਇੱਕ ਟੱਕਰ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਥਾਪਿਤ ਤੋਰ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਫਲਸਰੂਪ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਰੋਧ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ, ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਦਾ ਦੇਖਣ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਅਫ਼ਸਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਕਦਰਦਾਨ ਪਰ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁਰਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਜਬੂਰ ਹੈ। ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਉਹ ਦੰਭੀ, ਮਕਾਰ ਤੇ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਥਾਪਤੀ ਦਾ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਸੂਰ ਦਾ ਇਕਬਾਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

2) **ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ** : - ਪਿਤਾ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ਼ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਸਮੇਂ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

3) **ਦੇਸ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ਾ** :- ਉਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ-ਭਗਤੀ ਦੇ ਭਾਵ ਵੀ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਬਣੇਗਾ ਤਾਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕੁਝ ਬਣੇਗਾ।

4) **ਗੱਲ ਦੇ ਉਲਟੇ ਮਤਲਬ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ** :- ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕਹੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟੇ ਅਰਥ ਕੱਢਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਤੇ ਤੂੰ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਰਮ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਭੁਲਾ ਦੇਵੇਂਗਾ।"

5) **ਪੁੱਤਰ-ਪਿਆਰ ਭਰਪੂਰ** : - ਪਿਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁੱਤਰ-ਪਿਆਰ ਨਾਲ਼ ਭਰਪੂਰ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ ਮਗਰੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਪਰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ਼ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਮਗਰੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮਿਲ਼ਨ ਗਿਆ। ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

6) **ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲ ਜਾਣ ਵਾਲ਼ਾ** :- ਉਹ ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲੇ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਂਗ ਹੀ ਚੁੱਪ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਫ਼ਸਰ ਤੇ ਜੱਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਕੁਝ ਸੁਆਰਨ ਦ ਥਾਂ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਕੇ ਅਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਉਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:3) ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵਾ 'ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਘ੍ਰਿਣਿਤ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ, ਜੋ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਡਲਸੈੱਕਸ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨਾਲ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਆਪ ਭੈੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ ਤੇ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਚਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਚੁਸਤੀ-ਚਲਾਕੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਂਦਿਆਂ ਉਲਟਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਦੋਸ਼ ਥੱਪਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਬੂਤ ਮੰਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਖਿਸਕ ਗਿਆ। ਉੱਧਰ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੀਟੂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭੈੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮੇਮ ਮਰਸੀ ਨਾਲ਼ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚਲੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਤਲਾਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਹੁਦਰਾ ਤੇ ਮਨਮਤੀਆ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਬਲਵੰਤ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਵੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਜਦਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਮਰਸੀ ਨਾਲ਼ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਗ਼ਲਤ ਕਦਮ ਤੋਂ ਖ਼ਬਰਦਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਨਜੀਤ, ਸੁਖਦੇਵ ਤੇ ਨੀਟੂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਢਿੱਲੋਂ ਦੇ ਸਮਝਾਉਣ 'ਤੇ ਸਮਝਦਾ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਤੁਰਨਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਹ ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਉਦੋਂ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪਸਤੌਲ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮਾਰਿਆ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿਚਲੇ ਸਾਰੇ ਦੁਖਾਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਭੈੜਾ ਆਚਰਨ, ਚੁਸਤੀ-ਚਲਾਕੀ, ਝੂਠ ਤੇ ਦੁਸ਼ਟਤਾ ਹੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:4) ਸੁਖਦੇਵ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ:ਸੁਖਦੇਵ 'ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ' ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਤੇ ਘ੍ਰਿਣਿਤ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਆਦਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਹਾਗ ਵਾਪਸ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨਾਲ਼ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਰਾ ਹੱਥੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਂ ਸਮਾਨ ਭਰਜਾਈ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ੈ-ਭਰੋਸੇ ਤੇ ਹੌਸਲੇ ਵਾਲ਼ਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਨਾ ਵਸਾਇਆ ਤਾਂ ਉਹ ਜੱਟ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭਰਜਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸੱਚ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਕੀਮੀ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ਼ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਝਟਪਣ ਲੁੜੀਂਦਾ ਢੰਗ ਸੋਚ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਨੂੰ ਭਰਾ ਦੇ ਗ਼ੁੱਸੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਮਰਸੀ ਦਾ ਸੁਆਂਗ ਰਚਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਭਰਾ ਦੇ ਘਰ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਭਰਜਾਈ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਭਰਾ ਦੀ ਗੋਲ਼ੀ ਨਾਲ਼ ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:5) ਬਲਵੰਤ ਢਿੱਲੋਂ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਓ।

ਉੱਤਰ : ਬਲਵੰਤ ਢਿੱਲੋਂ 'ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਨਿਮਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ।

1) **ਸਮਝਦਾਰ** :- ਢਿੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਤੇ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਝਲਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨੀਤੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

2) **ਦਲੀਲ ਨਾਲ਼ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ** : - ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਵਿੱਚ ਦਲੀਲ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮਝ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

3) **ਸ਼ਰਮਦਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ** :- ਢਿੱਲੋਂ ਉਦੋਂ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮਸਾਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਹਰਦੇਵ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਧੋਖੇ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਮਰਸੀ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।

ਪ੍:6) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ ਲਗ-ਪਗ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਉਸ ਅੰਤਰ-ਕਾਂਬੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬੇਬਾਕੀ ਨਾਲ਼ ਲਿਖਿਆ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਰੀਰਿਕ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਬੁਢਾਪੇ ਵਿੱਚ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਕੱਦ ਮਧਰਾ, ਸਰੀਰ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਨੱਕ ਲੰਮਾ, ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਸੁਰਖ਼, ਦਾੜ੍ਹੀ ਚਿੱਟੀ, ਮੁੱਛਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਹੋਈਆਂ, ਅੱਖਾਂ ਤੇਜ਼ ਭਖਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਲੱਕ ਝੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਗਲ਼ ਸਫ਼ੈਦ ਮਲਮਲ ਦਾ ਮੁਗ਼ਲ ਢੰਗ ਦਾ ਚੋਗਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਗੜੀ ਸੋਨੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਨਾਲ਼ ਮੜ੍ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਖੰਜਰ ਸਿਕਲ ਦੇ ਕਮਰਬੰਦ ਵਿੱਚ ਟੰਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੈਰੀਂ ਮੂਰ ਫੈਸ਼ਨ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਪਾਉਂਦਾ ਤੇ ਸੋਟੀ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਬੇਗਮ ਉਦੈਪੁਰੀ, ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਕਾਮਬਖ਼ਸ਼ ਤੇ ਧੀ ਜ਼ੀਨਤ-ਉਨ-ਨਿਸਾ ਨਾਲ਼ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹ ਕੁਰਾਨ ਸ਼ਰੀਫ ਦਾ ਬੇਹੱਦ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ ਤੇ ਪੱਕਾ ਨਿਮਾਜ਼ੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਕੱਟੜ-ਧਰਮੀ, ਜ਼ਾਲਮ, ਬੇਤਰਸ, ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹਾ, ਚਲਾਕ ਤੇ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ, ਪਰ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾਂ ਦੇ ਚਿਤਾਰੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਰ-ਆਤਮਾ ਕੰਬ ਉੱਠਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਉਹ ਭੇਤ ਲੁਕਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ਾ, ਸ਼ੱਕੀ ਮਿਜਾਜ਼ ਵਾਲ਼ਾ, ਨਿੱਜੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਬੇਵੱਸ ਤੇ ਨਿਰਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸੀ।

ਪ੍:7) ਸ਼ਾਹੀ ਹਕੀਮ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ ਲਗ-ਪਗ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ:- ਸ਼ਾਹੀ ਹਕੀਮ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਨਿਮਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਸ਼ਾਹੀ ਹਕੀਮ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੱਖ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-

1) ਤਸ਼ਖ਼ੀਸ਼ ਤੇ ਇਲਾਜ ਦਾ ਮਾਹਰ :- ਹਕੀਮ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਤਸ਼ਖ਼ੀਸ਼ ਦਾ ਮਾਹਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਖਿੱਲਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੇ ਡਿੱਗੀ ਹੋਈ ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਹਾਲਤ ਗ਼ੈਰਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ। ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਜਹਾਨ ਪਨਾਹ, ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਅਲਾਮਤ ਨੀਂਦ ਅਜ਼ਹਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿਹਨ ਨਾਲ ਤਅੱਲੁਕ ਹੈ।"..... "ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੀਂਦ ਅਜ਼ਹਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਜ਼ਿਹਨ ਨਾਲ਼ ਤਅੱਲੁਕ ਹੈ।" ਫਿਰ ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਹਨੀ ਕੁੱਵਤ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

2) ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦੀ :- ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਲਈ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦ ਭਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਜਹਾਨ ਪਨਾਹ ਦੇ ਇਕਬਾਲ ਨਾਲ਼ ਸਾਰਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਸੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਪ੍:8) ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ 'ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ' ਇਕਾਂਗੀ (ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ) ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਮਨਜੀਤ ਦੀ ਸੱਸ, ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਦੀ ਮਾਂ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਰਾਤਨ ਨਮੂਨੇ ਦੀਆਂ ਸੱਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਖਲਨਾਇਕ ਵਰਗਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਸੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪੁਰਾਤਨ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਵਾਲ਼ੀ, ਨੂੰਹ ਦੀ ਗੱਲ-ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਛਾਂਟ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ਼ ਆਢਾ ਲਾਈ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਗੱਲ ਨੂੰ ਭੁੰਜੇ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਕੌੜੀ ਜ਼ਬਾਨ ਵਾਲ਼ੀ, ਊਜਾਂ ਤੇ ਚੋਭਾਂ ਲਾਉਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਗੁਆਂਢਣਾਂ ਤੇ ਪਰਾਈਆਂ ਇਸਤਰੀਆਂ ਲਈ ਕੁਸ਼ਬਦ ਵਰਤਣ ਵਾਲ਼ੀ,

ਈਰਖ਼ਾਲੂ, ਨਵੇਂ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਤੇ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ, ਸ਼ੱਕੀ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲ਼ੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ ਇਸਤਰੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਾਨਸਿਕ ਕਲ਼ੇਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਸੌਕਣ ਦਾ ਦੁੱਖ ਭੋਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਲੇਸ਼ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਂਞ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਪੋਤਰੇ-ਪੋਤਰੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਚਾਹਵਾਨ, ਮਮਤਾ ਭਰੇ ਦਿਲ ਤੇ ਮੌਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲ ਜਾਣ ਵਾਲ਼ੀ ਇਸਤਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਰਾਸ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਅੰਗਮਈ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:9) ਮਨਜੀਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ : 'ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ' ਇਕਾਂਗੀ (ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ) ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮਨਜੀਤ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਉਹ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਲਾਟ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਤੇ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ਼ ਉਸਾਰਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਖਰ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਨਾਲ਼ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗ਼ੁੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ, ਨਿਰਮਾਣਤਾ, ਦਲੀਲ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ਼ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ-ਗੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਸਾ, ਵਿਅੰਗ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ-ਜਵਾਬੀ ਟਪਕਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਨਣਾਨ ਦੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ੀ, ਪਤੀ ਤੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ, ਪਰਾਈ ਨਿੰਦਿਆ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ ਇੱਕ ਸੁਚੱਜੀ ਨੂੰਹ ਹੈ। ਉਹ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਪੜ੍ਹਦੀ ਵੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹ ਨਵੇਂ ਖ਼ਿਆਲਾਂ ਵਾਲ਼ੀ ਤੇ ਇਸਤਰੀ-ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਅਕ ਸਮਾਜ-ਸੇਵਕਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨਾਲ਼ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਢਾਈ ਸਾਲ ਮਗਰੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ। ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਦਿਲਚਸਪ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਪਾਤਰ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:1●) ਸ਼ਰਨਜੀਤ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਸ਼ਰਨਜੀਤ 'ਸਮੁੰਦਰੋਂ ਪਾਰ' ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹਰਦੇਵ ਬਾਜਵੇ ਦੀ ਪੰਜਾਬਣ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਨੀਟੂ ਉਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਉਸ ਦਾ ਦਿਓਰ। ਉਹ ਡਰਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ। ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਰਸੀ ਦਾ ਸੁਆਂਗ ਵੀ ਧਾਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੁੱਚੇ ਆਚਰਨ ਵਾਲ਼ੀ ਤੇ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲ਼ੀ ਇਸਤਰੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਤੇ ਸਮਝਾਉਣ-ਬੁਝਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਝੂਠੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚਰਿੱਤਰਹੀਣ ਤੇ ਛੁੱਟੜ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਿੱਤਰ ਉੱਤੇ ਇਹ ਧੱਬਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਇਹ ਧੱਬਾ ਧੋਣ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਉਹ ਹਰਦੇਵ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਖਰੀਆਂ-ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਹਰਦੇਵ ਆਪਣੇ ਭੈੜੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਸੁਭਾਅ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਗੋਲ਼ੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਪਸਤੌਲ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹਰਦੇਵ ਨਾਲ਼ ਉਸ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਵਾਲ਼ੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਵਾਪਰਦੀ ਪਰੰਤੂ ਉਹ ਮਰਸੀ ਨੂੰ ਹਰਦੇਵ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਂਞ ਉਹ ਮਰਸੀ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ।

ਪ੍ਰ:11) ਦੀਪੋ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਉੱਤਰ : ਦੀਪੋ 'ਬੰਬ ਕੇਸ' ਇਕਾਂਗੀ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਮਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦੀ ਧੀ ਤੇ ਵਜ਼ੀਰੇ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੁਣ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ :-

1) **ਇੱਕ ਮੁਟਿਆਰ ਕੁੜੀ** :- ਦੀਪੋ ਇੱਕ ਮੁਟਿਆਰ ਕੁੜੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ, "ਹੇ ਰੱਬਾ! ਹੁਣ ਇਹ ਸਿਆਣੀ ਹੋ ਗਈ ਏ। ਕੋਈ ਮੁੰਡਾ ਲੱਭੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਤਰੋਪਾ ਭਰਾਂ।"

2) **ਵਿਤਕਰੇ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਰ** :- ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਸ ਨਾਲ਼ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਲ਼ਾਉਣ ਲਈ ਲਿਆ ਗੁੜ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਲੁਕੋ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਦੀਪੋ ਨੂੰ ਗ਼ੁੱਸਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਡਲ਼ੀ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

3) **ਮਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆਕਾਰੀ** :- ਉਹ ਮਾਂ ਦੇ ਕਹੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁੜ ਵੀ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਜੁੱਲੀਆਂ ਸੁੱਕਣੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

4) **ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ** :- ਉਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਕੀਏ ਦੇ ਕਹਿਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਫ਼ਿਊਜੀਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀਆਂ ਕੋਠੀਆਂ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਵੀ ਬਣਨਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:12) ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਸਿਪਾਹੀ 'ਬੰਬ ਕੇਸ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਲੱਖਾ ਸਿੰਘ ਹੈ। ਉਹ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਗ਼ਸ਼ਤ ਕਰਨ ਨਿਕਲ਼ਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੜਾ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਵੇਂ ਅਫ਼ਸਰ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਥਾਣੇਦਾਰ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਤੇ ਅਯੋਗ ਦੱਸਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਧਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿਮੀਦਾਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਉਹ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਤੇ ਮਕਾਰੀ ਨਾਲ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਠੜੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਰੋਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਉਹ ਚਲਾਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਬੇਸਮਝ ਵੀ ਹੈ। ਉਹ ਅਨਜਾਣ ਥਾਣੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਵਜ਼ੀਰੇ ਨੂੰ ਬੰਬ ਕੇਸ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਗਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਾਮਦ, ਚਲਾਕੀ, ਵਿਅੰਗ ਤੇ ਬੇਸਮਝੀ ਇਕਾਂਗੀ ਵਿੱਚ ਹਾਸ-ਰਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਟਾਂਗੇ ਦੇ ਬੰਬਾਂ ਦਾ ਕੈਮੀਕਲ ਬੰਬ ਸਮਝਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਮਈ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ:13) ਅਸਦ ਖ਼ਾਨ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ :- ਅਸਦ ਖ਼ਾਨ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਇਕਾਂਗੀ ਦਾ ਨਿਮਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਆਹਲਾ ਅਹਿਲਕਾਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਗੁਣ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ -

1) ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦਾ ਦਿਲੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਦੋਸਤ :- ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਦਿਲੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਦੋਸਤ ਸਮਝਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜ਼ਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਤੇਰੇ ਉੱਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਹੀ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਵੇਂਗਾ।"

2) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ :-ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ 'ਜ਼ਫ਼ਰਨਾਮੇ' ਬਾਰੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਅੱਲਾਹ ਦੇ ਆਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਡਰ ਭੈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਖਰੀਆਂ-ਖਰੀਆਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਹਜ਼ੂਰ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਟੁੰਬ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।" ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਅਜ਼ਮਤ ਵਾਲ਼ਾ ਪੀਰ ਹੈ।

3) ਬਦ-ਦੁਆ ਤੋਂ ਡਰਨ ਵਾਲ਼ਾ:- ਉਹ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਦੀ ਬਦ-ਦੁਆ ਤੋਂ ਖ਼ੁਦਾ ਬਚਾਏ।"

4) ਸਿਆਣਾ ਸਲਾਹਕਾਰ :- ਅਸਦ ਖ਼ਾਨ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਇਸ ਵਕਤ ਦੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਖ਼ਰਾਬ ਹੈ ਕਿ ਹਜ਼ੂਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਵੀ ਐਧਰ-ਓਧਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ।" ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਬਾਇੱਜ਼ਤ ਬੁਲਾ ਲਵੇ।"

ਪ੍ਰ:14)ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ-ਚਿਤਰਨ 125 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

ਉੱਤਰ :ਸੁਖਦੇਵ ਕੌਰ 'ਦੂਜਾ ਵਿਆਹ' ਇਕਾਂਗੀ (ਲੇਖਕ ਪ੍ਰਿ: ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ) ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਮਨ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਨਿਹਾਲ ਕੌਰ ਦੀ ਧੀ ਸੀ। ਸੁਖਦੇਵ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਹੈ । ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ਼ ਆਮ ਕਲ਼ੇਸ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਾਤਰ ਇਕਾਂਗੀ ਨੂੰ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

1) **ਵੀਰ-ਪਿਆਰ ਨਾਲ਼ ਭਰੀ ਹੋਈ**:- ਵੀਰ-ਪਿਆਰ ਨਾਲ਼ ਭਰੀ ਹੋਈ ਉਹ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਿਲ਼ਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

2) **ਬੇਪਰਵਾਹ** :-ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਕਲ਼ੇਸ ਤੇ ਪਤੀ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤਾ ਫ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।

3) **ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ** :- ਉਹ ਘਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਨੂੰ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇਖ ਕੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੋਈ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ:-18 ਨਾਵਲ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਾਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦਾ ਪਾਤਰ-ਚਿਤਰਨ ਲਗ-ਪਗ 150 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

1. ਬੰਤਾ

ਬੰਤਾ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਤਾਰੋ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੰਡਾ ਫੂਮਣ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਬਾਪ ਉਸ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਛੱਡਣੀ ਪਈ। ਬੰਤਾ ਪੰਜਵੀਂ ਫ਼ੇਲ੍ਹ ਸੀ। ਬੰਤੇ ਨੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਚਪੜਾਸੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਬੰਤਾ ਸਿਰ 'ਤੇ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਗਰਟਾਂ ਪੀਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਗਲ਼ ਫਤੂਹੀ, ਕੁੜਤਾ, ਸ੍ਵੈਟਰ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਫਟਿਆ ਕੋਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ ਬੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਵਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਤਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲ਼ਾ ਆਦਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਭਵਿਖ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਦੇਖਣ ਵਾਲ਼ਾ ਆਦਮੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਂ, ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦਾ ਵੀ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਬੰਤਾ ਇੱਕ ਆਸ਼ਾਵਾਦੀ ਬੰਦਾ ਹੈ।

2. ਤਾਰੋ

ਤਾਰੋ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਬੰਤੇ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਦੋ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਫੂਮਣ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਗਿਸ਼ਤਾ ਬੰਤੇ ਦੀ ਮਾਮੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਤਾਰੋ ਜਦੋਂ ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਆਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਰੰਗ ਭਾਵੇਂ ਸੌਲ਼ਾ ਸੀ ਪਰ ਨੈਣ-ਨਕਸ਼ ਤਿੱਖੇ ਸਨ। ਉਸ ਦਾ ਮੂੰਹ ਭੋਲ਼ਾ-ਭਾਲ਼ਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਕਾਲ਼ੀਆਂ ਤੇ ਮੋਟੀਆਂ ਸਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸੱਸ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੱਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਜ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਪੁੱਛੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਦਮਾ ਲੱਗਾ। ਫੂਮਣ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖ਼ਰਾਬ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਤਾਰੋ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਤੇ ਸਮਝਦਾਰ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਪਤੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਿਹਨਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਸਕੂਲ-ਮਾਸਟਰ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ

ਅਤੇ ਬੰਤੇ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਫ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਅਤੇ ਮਾਯੂਸ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿਣ ਵਾਲ਼ੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

3. ਦਿਆਲਾ

ਦਿਆਲਾ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਦਾ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਦਿਆਲਾ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਬੰਤੇ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਆਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਰੁੱਸ ਕੇ ਪੇਕੇ ਗਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਬੰਤਾ ਦਿਆਲੇ ਨਾਲ਼ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ-ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਆਲਾ ਵੀ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦਿਆਲਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ਼ ਬੁਰਾ ਸਲੂਕ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਕੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ਼ ਮਾਰ-ਕੁੱਟ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਦਾ ਚੰਗਾ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਦਾ ਬਹੁਤ ਫ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਹ ਪਿਆਉਣ ਮਗਰੋਂ ਉਸ ਨਾਲ਼ ਆਪਣੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਮਗਰੋਂ ਰਾਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਕਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਛੱਡਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਕਸ਼ਾ-ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਜਾਗੂਰਕ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਿਆਲਾ ਰੁਮਾਂਟਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲ਼ਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਨੀ ਨੂੰ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਘੁਮਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਿਲ਼ਦੀ ਹੈ।

4. ਫ਼ੁੰਮਣ

ਫ਼ੁੰਮਣ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦਾ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਅਤੇ ਤਾਰੋ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਛੋਟੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਹਨ। ਉਹ ਤੀਜੀ ਜਮਾਤ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਫ਼ੁੰਮਣ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੈ। ਉਹ ਜਿਗਿਆਸੂ ਬਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲ਼ੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਪੁੱਛਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਤੇ ਤੋਂ ਬਾਤ ਸੁਣਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਹੈ। ਉਹ ਘੋਖੀ ਰੁਚੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ਼-ਨਾਲ਼ ਹਾਜ਼ਰ-ਜਵਾਬ ਵੀ ਹੈ। ਫ਼ੁੰਮਣ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ। ਬੰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿ ਫ਼ੁੰਮਣ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਡਾ ਹੋ ਕੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣਾ ਪਵੇ; ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੁੰਮਣ ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖ ਕੇ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰੇ। ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ੁੰਮਣ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਪੂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਬੰਤਾ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਪਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਾਸਟਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਲਵੇਗਾ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਲੋਕ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਫ਼ੁੰਮਣ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਬੰਤਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਹੈ।

5. ਬੰਤੇ ਦੀ ਮਾਂ

ਬੰਤੇ ਦੀ ਮਾਂ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਬੰਤਾ ਤੇ ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਹੋਰ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨਾਲ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਦੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੰਤੇ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਸ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਹੋਣ ਲਈ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਉਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਕਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਆਦਤ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਨੂੰਹ ਪ੍ਰਤਿ ਰਵੱਈਆ ਗ਼ੈਰਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਭਰਿਆ ਸੀ। ਫ਼ੁੰਮਣ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੇਬੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਨੂੰਹ ਨੂੰ ਸਾੜਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਬੰਤਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਉਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

6. ਇਨਸਪੈੱਕਟਰ

ਇਨਸਪੈੱਕਟਰ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਦਾ ਇੱਕ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬੰਤੇ ਦੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਲਿਸੀਆ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗਾਲ਼ੀ-ਗਲੋਚ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਪੱਗ ਵੀ ਢਿੱਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਵਤਖ਼ੋਰ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੰਤਾ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਲੱਕ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ ਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ-ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪੀਣੀ ਹੋਰ ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਪੀਣੀ ਹੋਰ। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਬੰਤੇ ਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ਼ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਥਾਂਵਾਂ 'ਤੇ ਹਾਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬਿਲਕੁਲ ਨਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਚਾਰ ਨੰਬਰ ਗਲ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਗਲ਼ੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਹ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਉੱਤਰ ਕੇ ਇੱਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਵੜਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

7. ਪਰਵੇਜ਼

ਪਰਵੇਜ਼ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦਾ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਅ ਅਸ਼ਕ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਰਦੂ ਦਾ ਇੱਕ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮਾਲ ਰੋਡ ਤੋਂ ਕੰਪਨੀ ਬਾਗ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਬੰਤੇ ਦੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਕਵੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਕੁੜਤਾ-ਪਜਾਮਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਵਾਲ਼ ਲੰਮੇ-ਲੰਮੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਮੁਸ਼ਾਇਰਿਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਿਹਤ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲ਼ਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ 'ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕ ਨਾ ਹੋਣ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕੰਮ ਹੀ ਰੁਕ ਜਾਣ। ਉਹ ਪਾਨ ਖਾਣ ਅਤੇ ਸਿਗਰਟ ਪੀਣ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼ਾਇਰ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸ਼ਕ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਵਡੱਪਣ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਦਾ ਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਮੁਸ਼ਾਇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਕੰਵਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

8. ਲਾਜੋ

ਲਾਜੋ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦੀ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਿਚੋਲਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਲੈ ਕੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰਾਜੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਦੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨਾਲ਼ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਚੁਸਤ-ਚਲਾਕ ਜ਼ਨਾਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀ ਵਾਲ਼ੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਦਾਜ ਦੇਣਗੇ। ਉਹ ਸੱਚ-ਝੂਠ ਬੋਲ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰ ਹੈ। ਉਹ ਕੁੜੀ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤਾ ਦਾਜ ਮਿਲ਼ਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸ ਕੇ ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਧ-ਸੰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਗਲੀ ਵਾਲ਼ੇ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਿੱਤੀ ਸੁਆਹ ਦੀ ਚੁਟਕੀ ਖਾਣ ਨਾਲ਼ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੰਘ ਠੀਕ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਮਾਂ ਕੁੜੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁੰਡਾ ਦੇਖਣ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਜੋ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੇ ਭੈਂਗੇਪਣ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣ ਲਈ ਮਹੇਸ਼ੀ ਨੂੰ ਐਨਕਾਂ ਲਾ ਕੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵਿਓਂਤ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

9. ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ

ਮਹੇਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਮਹੇਸ਼ੀ ਲਈ ਕੁੜੀ ਵੇਖਣ ਜਾਣ ਖ਼ਾਤਰ ਬੰਤੇ ਦੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਕੰਜੂਸ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਮਸਾਂ ਪੰਜਾਹ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਵਿਚੋਲਣ ਲਾਜੋ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ਼ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਸਰੀਰ ਭਾਰਾ ਤੇ ਰੰਗ ਗੋਰਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਅੱਠਵੀਂ ਫ਼ੇਲ੍ਹ ਅਤੇ ਭੈਂਗਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਹੱਟੀ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਲਾਲਚੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਲਾਜੋ ਨੂੰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀ ਵਾਲ਼ੇ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਦਾਜ ਦੇਣਗੇ। ਉਹ ਲਾਜੋ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੜੀ ਪਸੰਦ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁੰਦਰੀ ਪਾ ਦੇਣੀ ਹੈ। ਉਹ ਸੰਤਾਂ-ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਟੋਟਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲ਼ੀ ਅਤੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਕੁੜੀ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਡਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਪੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਕੁੜੀ ਉਸ ਦੇ ਅੱਠਵੀਂ ਫ਼ੇਲ੍ਹ ਮੁੰਡੇ 'ਤੇ ਹਾਵੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਕੁੜੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਹੀਰਾ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਦਾਜ ਦੀ ਲਾਲਚੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਰਚਣ ਵਾਲ਼ੀ ਔਰਤ ਹੈ।

10. ਸੁਸ਼ਮਾ

ਸੁਸ਼ਮਾ 'ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਵਾਂ ਸਾਲ' ਨਾਵਲ ਦੀ ਇੱਕ ਗੌਣ ਪਾਤਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਲੰਮਾ ਕੋਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਕ-ਅੱਪ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨਾਲ਼ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਬੰਤੇ ਨੂੰ ਮਨਚਾਹਿਆ ਕਿਰਾਇਆ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਸਕੂਟਰ ਖ਼ਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਤੇ ਦੇ ਰਿਕਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੱਛਮੀ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਢਲ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਬਾਸ ਨਾਲ਼ ਡਾਂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ; ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਾਏ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲ਼ ਡਾਂਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹਿਚਕਚਾਹਟ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਬਾਸ ਨਾਲ਼ ਡਾਂਸ ਕਰੇ ਤਾਂਜੋ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲ਼ੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਹਸਮੁਖ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲ਼ੀ ਇਸਤਰੀ ਹੈ। ਸੁਸ਼ਮਾ ਦਾ ਹਾਸਾ ਸੁਣ ਕੇ ਬੰਤਾ ਤਾਰੋ ਦਾ ਹਾਸਾ ਯਾਦ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸੁਸ਼ਮਾ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੱਸਣਾ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸੁਸ਼ਮਾ ਦੇ ਹੱਸਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬਾਸ ਗ਼ੁੱਸੇ ਨ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਬੇਪਰਵਾਹ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਬਾਸ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਪਤੀ ਨੂੰ ਨਰਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਸੁਸ਼ਮਾ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਫ਼ਿਕਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਂਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਤੇ ਹੀਰਿਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਵਾਰਤਕ ਭਾਗ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰ:-19. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੇ ਉੱਤਰ ਆਪਣੀ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਖੋ : (4+4=8)

ਰਬਾਬ ਮੰਗਾਉਨ ਦਾ ਵਿਰਤਾਂਤ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1) ਆਮ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ?

ਉੱਤਰ- ਆਮ ਲੋਕ ਖ਼ੱਤਰੀ ਜਾਤ ਨਾਲ਼ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭੱਲਿਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤ-ਪੋਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੂੰ ਖਾਣ-ਪਹਿਨਣ ਭੁਲਾ ਕੇ ਮਰਦਾਨੇ ਡੂੰਮ ਸਮੇਤ ਜੰਗਲ਼ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਕਰਤਾਰ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਚਾਲ ਚੱਲਦਾ ਦੇਖ ਕੇ 'ਕੁਰਾਹੀਆ' ਸਮਝਣ ਲੱਗੇ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੱਤ ਮਾਰੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ।

